

bb 84. a csehszlovák kommunista párt

tm szb la

1971. október 11.

fennállásának 50. évfordulója tiszteletére jubileumi emlékkiállítás rendezett az országos tervhivatal szakszervezeti bizottsága és a csehszlovák kultúra. a hétfői megnyitó ünnepségen dr. hetényi istván, az öt elnökhelyettese és oldrich tesarik, a csehszlovák kultúra igazgatója mondott beszédet. a baráti hangulatu megnyitón megjelent frantisek dvorsky, a csehszlovák szocialista köztársaság nagykövete, továbbá az országos tervhivatal és a közalkalmazottak szakszervezetének több vezetője. /mt1/

--

bb 85. dr.vonsik gyula,

tr sbzb la

1971. október 11.

a tudományos ismeretterjesztő társulat főtitkára vezetésével hétfőn magyar küldöttség utazott romániába a szocialista országok tudományos ismeretterjesztő társulatai főtitkárainak értekezletére. az egyhetes megbeszélésen egyeztetik az előadók kölcsönös cseréjét és megtárgyalják az ismeretterjesztés előtt álló aktuális feladatokat. /mt1/

--

- 52 -

21. 20.

NA 21²⁰

- v e g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fium-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1971. október 12.

bb 1. növekszik az orvoslétszám, hatásosabb gyermekegészségügy - fővárosi eredmények a statisztika alapján

1 hi/gg sbzb zs

1971. október 12.

Évi átlagban 240-nel gyarapszik a fővárosi orvosok száma, s jelenleg mintegy 9 000 orvos vigyáz a budapestiek egészségére - ez derült ki a tíz évre visszamenőleg összeállított statisztikából. a körzetekben működő orvosok száma megközelíti a nyolcszázat, akik évente csaknem másfélmillió esetben keresik fel a betegeket otthonukban, a körzeti rendelőkben pedig mintegy kilencmillió alkalommal foglalkoznak a gondjaikra bízott felnőtt lakossággal. számot ad a statisztika a budapesti anya- és gyermekvédelmi munkáról is, amelynek eredményeit a több mint tíz évvel ezelőtt létrehozott körzeti gyermekorvosi szolgálat alapozta meg. azóta -272 gyermek-szakorvos és 563 védőnő közreműködésével - kialakult a 6-14 éves korú lakosság egészét átfogó, általános gondozás szervezete. az új rendszer bevezetésével a korábbihoz képest mintegy 30 százalékkal csökkent az egy-egy körzeti orvosra jutó gyermekek aránya - jelenleg körzetenként nem éri el az ezret -, s ezzel lehetővé vált, hogy a megelőző és a gyógyító ellátás javarészből a gondozott lakásán történjék. a budapesti gyermekorvosok évente 250-300 ezer esetben keresik fel a körzetükben lakó sokgyermekes családokat. az „állami házi orvos” megjelenése a gyermek otthonában nemcsak az édesanyák dolgát könnyíti meg, de segítséget nyújt a rendelői várakozással együttjáró fertőzésveszély megelőzésében, ugyanakkor lehetővé teszi a gyermek környezetének alaposabb megismerését, a korszerűbb egészségvédelmi tanácsadást, a hatásosabb betegség-megelőzést.

/folyt.köv./

NA

-1-

bb 1. /növekszik... 1. folyt./-szb

néhány további adat a gyógyító-megelőző szolgálat eredményeiből: a szakrendelő orvosai évente mintegy huszmillió beteget vizsgálnak meg, az elvégzett laboratóriumi vizsgálatok száma körülbelül évi négymillió. az eredményes munkát jelzi a budapesti tbc-gondozottak csökkenő aránya is. a vizsgálatok, kezelések és szűrések száma a tíz évvel ezelőtti másfélmillióról évi kétmillióra emelkedett, a hatásosabb megelőzés következtében a tbc-s megbetegedések aránya a tíz évvel ezelőtti 4600-ról 2 000 alá csökkent, s a nyilvántartott összes tbc-sek száma a korábbi huszezerrel szemben jelenleg mintegy 17 000.

külön figyelmet érdemel a budapesti üzemorvosi szolgálat munkája. az 583 üzemi orvos évente több mint négymillió alkalommal vizsgálja, illetve kezeli betegeit. ezen belül - az üzemi sajtósságnak megfelelően - jelentős munkát ad az elsősegélynyújtás: évente mintegy 120 000 sürgős orvosi beavatkozást igényelnek a munka közben előforduló kisebb-nagyobb balesetek, mintegy félmillió esetben pedig rosszullet miatt kéri az orvosi segítséget./mti/

bb 2. a balaton „naplója”,

vid-kz szb hgy

1971. október 12.

felszedték a balaton különböző pontjaira tavasszal kihelyezett műszereket. a regisztráló készülékek vezették a tó „naplóját”, „számot adnak a tó „viselkedéséről”, a víztömeg mozgásáról, a szelek irányáról, a lehullott csapadékról, a párolgásról, valamint a víztömeg lengéséről is. az adatok szerint a tó vize csaknem folyami sebességgel áramlik a tihanyi szorosban. a keleti és a nyugati medence közötti víz mozgása, helyváltoztatása a legszembetűnőbbben itt kísérhető figyelemmel. a tó egész vízkészletének lengése feltűnően nagy. a magyar tenger vize időnként 24 órás lengési ciklusokat mutat. emiatt az egyes térségekben félméteres vízszintkülönbségeket is ki lehet mutatni. ez a tavaknál világviszonylatban rendkívül ritka.

a műszerek arra is fényt derítettek, hogy a legmagasabb hullámok felső szintje elérheti a 180 centimétert is. a tó leghullámosabb területe a szigligeti öböl. a hullámozás balatonlelle és balatonszemes között erős parteroziót okoz.

/folyt.köv./

-2-

bb 2. /a balaton... 1. folyt./-szb

a műszerek adatait felhasználják majd az erózió elleni védekezéshez, a feltöltődés okainak vizsgálatához és figyelembe veszik a partmenti területek kiképzésénél, valamint az építkezéseknél. az adatokat felhasználják az északi parton tapasztalható nagyobb arányú feltöltődés vizsgálatánál is.
/mti/

--

bb 3. nagyobb pótdíj és büntetés a jegy nélküli utazásért - tilos a tiki-taki a vonaton

1 kf/kf szb 1e

1971. október 12.

a vasuti személyforgalom ellenőrzéseinek tapasztalatai azt mutatják, hogy elharapódzott a jegy nélküli utazás, a „bliccelőket”, az eddigi 10-20 forintos pótdíj, büntetés nem riasztotta eléggé az „ingyenes utazás”, lehetőségétől.

a MÁV vezérigazgatósága - az érdekelteknél pénzügyi szervek hozzájárulásával - október 15-től kétszeresére emeli a pótdíjat, s megszigorította a büntetést. péntektől azok az utasok, akik saját hibájukból menetjegy nélkül szálltak fel a vonatra, s ezt a jegyvizsgálóval közlik, a menetdíjon felül - az eddigi 10 forint helyett - 20 forint pótdíjat fizetnek. ha nem a helyszínen fizetik meg a pótdíjat, akkor a korábbi 20 forint helyett 50 forint a büntetés.

azokat, akik érvényes jegy nélkül utaznak, vagy bármilyen menetkedvezményt jogtalanul vesznek igénybe, s ezt nem jelentik be a jegykezelőnek, a mostani 50 forint helyett 200 forintra büntetik.

a MÁV az utazóközönség nyugalma érdekében kiterjesztette a vonatokon és a pályaudvarokon a táskarádiózásra vonatkozó tilalmat minden más tárggyal, játékszerrel - tiki-takival - okozott lármozásra is. a tilalom megszegőit 50 forintra büntetik.
/mti/

--

-3-

bb 4. /örjárat az ösztöndíjak körül - befejezték munkájukat a diákjóléti bizottságok - gyorsjelentés a budapesti egyetemekről

i szö/mm szb zs

1971. október 12.

befejezték munkájukat az egyetemi, főiskolai diákjóléti bizottságok: ezekben a napokban országszerte döntöttek a diákok képviselői az ösztöndíjak idei odaitéléséről. munkájuk során együttvéve több mint 300 millió forinttal „gazdálkodhattak”, az állam ugyanis évenként ennyit fordít a tanulmányi, a szociális ösztöndíjak juttatására, segélyekre, ingyenes menzai étkezésre. az első, nem végleges gyorsmértleg szerint az idén is több mint 18 ezer diák részesül tanulmányi ösztöndíjban - a hallgatóknak mintegy 35 százaléka, - rendszeres szociális segélyt 29 ezren kapnak, - ez a diákság 54 százalékát jelenti.

a két esztendeje bevezetett új ösztöndíj-rendszer idei tapasztalatairól tájékozódott a budapesti egyetemek, főiskolák kisz-bizottságain az mti munkatársa. az új rendszer gyakorlati megvalósításában döntő feladatot kaptak a hallgatók képviselőiből alakult, de az állami, társadalmi szerveket is magukban foglaló diákjóléti bizottságok. a bizottságok alkalmasnak bizonyultak arra, hogy minden hallgató ügyében reális helyzet alapján döntsenek. a diákjóléti bizottságok üléseit alapszerkezeti taggyűlések előzték meg, ahol személyre szólóan alakították ki az alapszervezet álláspontját az odaitélendő ösztöndíj mértékről. a taggyűléseken a fiatalok bátran éltek az ösztöndíj-rendeletben rejlő differenciálási lehetőségekkel. mivel a hallgatók közösségeinek meghatározott normatívák szerint, személyre szólóan kellett határozniuk: a viták rendkívül nyíltak, őszinték voltak, a döntések számos, korábban figyelmen kívül hagyott tényezőt konstataáltak. természetszerű következmény az is, hogy a demokratizmus erősödésével jobban érvényesült az egymással való törődés is. a döntések igazságosságát huzza alá, hogy az ösztöndíjak megállapításával kapcsolatosan benyújtott panaszok száma nem érte el a hallgatói létszám egy százalékát sem.

hazánk legnagyobb felsőoktatási intézményén, a budapesti műszaki egyetemen a következő tíz hónapban 6 millió 579 ezer forintot fordíthatnak szociális támogatásra, ezen kívül csupán a jelentéki fél évben 3 millió 620 ezer forint a tanulmányi ösztöndíjak összege. a szociális segélyek lehetőségéről még nem tájékoztatták az egyetemet, de máris biztos, hogy az elmúlt tanévből maradt 840 ezer forint megtézi az idei lehetőségeket.

/folyt.köv./

-4-

bb 4. /örjárat... i. folyt./-szb

- a műegyetemi kisz bizottság véleménye is az, hogy a szociális támogatásra szánt összegek odaitélésének feltételei nem eléggé rugalmasak, - mondja kiss lászló, az egyetemi kisz végrehajtó bizottság agitprop titkára. - egyszerűbb, differenciáltabb megoldásokat kellene keresni. sajátos gondunk, hogy általában tetemesek a hallgatóknak a tanulmányaikkal kapcsolatos kiadásai: költségesek a műszaki jellegű tanszerek, ezt azonban nem igen tudjuk kifejezésre juttatni a szociális támogatásban. az is gondot jelent, hogy a rendelet megfogalmazásakor mások voltak a jövedelmi viszonyok, szerencsére azok időközben kedvezőbbek lettek, így egy-egy családban ma már szinte átlagosnak vehető a személyenkénti 1100-1500 forint közötti átlagjövedelem. ugyanakkor ebben a jövedelmi kategóriában - éppen a korábbi viszonyoknak megfelelően - eléggé magasak a hallgatók ugynevezett térítési kötelezettségei, például a kollégiumokban, menzákon.

nálunk az első döntések máris megszülettek - ujságotta stafira zsuzsa, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem kisz bizottságának érdekvédelmi felelőse. - egyetemiünkön ebben a tanévben 2 millió 600 ezer forintot fordíthatunk szociális ösztöndíjra, tanulmányira pedig csupán az első fél évben 802 ezret. három karunk 2 ezer diákjából együttvéve 688-an részesülnek majd tanulmányi ösztöndíjban, emellett természetesen számosan kötnek társadalmi ösztöndíj-szerződést is. nekünk, ifjusági vezetőknek a helyi problémát elsősorban a fiatal házasságok nehezebb szociális helyzete jelenti. saját kollégiumainkban például 12 olyan házaspárnak biztosítottunk külön szobát, ahol mindketten az egyetem diákjai. a házasságkötés után arra is gondoltunk, hogy a rendeletben biztosított kedvezőbb besorolással segítsünk a fiatal párokon, az egyes kategóriák közötti különbségek azonban nem olyan jelentősek, amilyen mértékben a szóbanforgó fiatalok rászorulnának.

- az alacsony tanulmányi átlag gondjával kliszködünk - elemezte a helyzetet kovács józsef, az ötvös-loránd tudományegyetem jogi karának kisz-titkára. - fakultásunkon a követelmények magasak, - ez helyes is - így azonban a tanulmányi ösztöndíjkereitünk is jelentősen kisebb. megítélésünk szerint az egyes egyetemek, karok tanulmányainak nehézségei fokát is figyelembe kellene venni, mert ahol esetleg kisebbek a követelmények, lényegesen jobban járnak a hallgatók.

/folyt.köv./

-5-

bb 4. /örjárat... 2. folyt./-szb

érdekes kezdeményezés történt az egyetem természetudományi karán: ugynevezett pontozásos rendszert vezettek be. a tanulmányi eredmény mellett számításba veszik a szóbanforgó hallgatók társadalmi munkáját, diákköri tevékenységét, szociális helyzetét. a pontokat a diákok adják társaiknak, s ezek szerint rangsorolják őket, az egyes kategóriákon belül eszerint módosítják az odaitélt összeget is.

több egyetemen is felvetődött: a szülők jövedelem-igazolása gyakran nem a valóságos helyzetet tükrözi, ezért a kiállító szervek, intézmények, vállalatok felelősségeért erre fel kellene hívni. az enyhén szólva nem pontos jövedelemigazolások néhány esetben már az okirathamisítás határát súrolják, - „elfelejtett”, földtulajdon, „létfélt minimumon tengődő”, kocsitulajdonosok egyetemista gyermekei tanuskodnak erről, nem beszélve a z ugyancsak „elfelejtett”, mellékállásokról. ez a teleményesség sok munkát ad az egyetemi, főiskolai diákjóléti bizottságoknak, felülvizsgálatok, pontosítások, ellenőrzések időrabló gondja nehezíti a helyzetet.

egybehangzó a műszaki főiskolák, felsőfoku technikumok kiszeseinek véleménye: kollégiumi ellátás terén különösen hátrányban vannak más felsőoktatási intézményekkel szemben, mert egyáltalán nincs, vagy igen kevés a diákotthoni hely. náluk az alacsony jövedelmű családokból származó diákok számára súlyos gondot jelent az albérleti ~~uzsora~~. javasolták: a leginkább rászorulóknak számára nagy segítséget jelentene, ha az egyes felsőoktatási intézmények között együttműködés alakulna ki a kollégiumi helyek elosztásában. jó kezdeményezésnek tartják, hogy máris több felsőoktatási intézmény úgy segítette a diákotthoni helyhiányon, hogy maga bérelt „kollektív”, albérletet hallgatói számára. felhívták a figyelmet a diákok arra is, hogy a rendelkezések szerint a diákotthoni elhelyezésben nem részesülők 150 forint támogatást kaphatnak: ezt az összeget - ami önmagában is csekély - azonban alig több mint 150 hallgató kapja meg az egész országban. nem megoldott az eltartott nagyszülők ügye sem, az egy személyre jutó átlagjövedelem kiszámításakor őket ugyanis a rendelet értelmében nem vehetik figyelembe. /mti - szőke sándor/

--

-6-

bb. 5. fao kísérleti öntözőtelep épül kisujszálláson

vid/kz/rj hgy

1971. október 12.

épülő nagy vízügyi létesítményünk a második tiszai vízlépcső és öntözőrendszere megváltoztatja az alföld arculatát, új alapokat teremt a mezőgazdasági kulturák terméshozamának növeléséhez. a vízlépcső, illetve az öntözőrendszer gazdaságos kihasználásának előkészítésére életre hívták szolnok egyik legfiatalabb vízügyi intézményét, a keletmagyarországi vízügyi tervezővállalatot.

a január 1-től működő vállalat szolnoki központja, illetve debreceni, egri és miskolci kirendeltsége a harmadik negyed-év végéig csaknem tizenöt millió forint értékű mezőgazdasági vonatkozású, vízgazdálkodási terv elkészítésére kapott megbízatást: 19 ezer hektár öntözését, illetve 28 ezer hektárnyi terület komplex vízrendezését készítik elő. a tiszai vízlépcsőhöz kapcsolódó beruházásokhoz; a vízügyi tervezővállalat alvállalkozójaként is - mintegy tízmillió forint értékű tervezést végeznek. vállalkozásaik közül kiemelkedik a kisujszállási buzakalász tsz területén épülő hatvan holdas kísérleti alagcsöves öntözőtelep műszaki tervezése. ez a telep a fao program keretében épül, s kialakítása sajátos feladatot jelent. /mti/

--

bb. 6. nemzetközi tanácskozás az iskolatípusok közötti átmenet könnyítéséről, a falusi tanulók hátrányos helyzetének megelőzéséről

1/vt/rj hi la

1971. október 12.

a genfben tartott 33. nemzetközi nevelésügyi konferencián hazánkat háromtagú küldöttség képviselte. dr. szarka józsef, az országos pedagógiai intézet főigazgatója, a magyar delegáció vezetője az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondotta: a tanácskozáson 90 unesco-tagország csaknem 250 delegátusa vett részt, köztük 17 miniszter és 11 miniszterhelyettes.

/folyt.köv./

- 7 -

bb. 6. / nemzetközi tanácskozás... 1. folyt./rj

- első napirendi pontként hagyományos témát az 1970-71-es oktatási év tapasztalatait tárgyaltuk. világszerte előtérbe került az óvodai nevelés helyzete. ezzel kapcsolatban felvetődött a kérdés, vajon az óvoda nem szakítja-e el a gyermeket a családtól? a vitában felszólalók többsége annak a véleményének adott hangot, hogy az óvoda nem veszélyezteti a gyermek és a család kapcsolatát, hanem kiegészíti a családi nevelést. éppen az óvodai nevelőmunka javításával segíthető elő a családi nevelés hatékonysága.

- másik központi téma az alapozó /nálunk általános iskola/, valamint a középiskola közötti átmenet problémája volt. az átmenetet nehezíti, s bonyolultá teszi, hogy a gyerekek számára is nehéz időszakra, a serdülőkorra esik. erre vonatkozóan a következő álláspontra alakult ki: a tananyagot úgy kell szerkeszteni, hogy könnyítse az átmenetet egyik iskolatípusból a másikba. ebben egyébként kulcsszerepe van a pedagógusnak, akinek arra kell törekednie, hogy minél jobban megismerje a gyerekek hajlamait, képességeit, s ennek alapján maximálisan segítse őket eldöntésében, milyen jellegű középiskolában tanuljanak tovább.

- nagy érdeklődést váltott ki a tanácskozáson az a téma, hogyan befolyásolja a tanulók teljesítményét, eredményeit a szociális környezet. mivel a különböző országokban eltérnek a feltételek a problémák másképp jelentkeznek a fejlődő, illetve a fejlett országokban. még az utóbbiakban is fokozott gondot okoz a falusi iskolások helyzete, részben a nagy távolságok, részben a szociális elmaradottság miatt. a konferencia résztvevői úgy foglaltak állást, hogy a szociális helyzetből adódó hátrányok leküzdését, illetve megelőzését már az óvodai életkorban meg kell kezdeni. e témához kapcsolódóan olyan rugalmas középiskolai rendszer kialakítását tartják szükségesnek, amelyben a tanuló hajlamainak, képességeinek megfelelően választhat, s ha esetleg nem jól választott, átléphet más iskolatípusba. ennek viszont feltétele, hogy változatos legyen az oktatás tartalma, s változatosak legyenek a módszerek is.

/folyt.köv./

- 8 -

bb. 6. / nemzetközi tanácskozás... 2. folyt./rj

- az említett témával összefüggésben a tanácskozáson ajánlást fogadtak el, amely szerint a pedagógusokat fel kell készíteni arra, hogy képesek legyenek a szociális környezet feltárására, a gyermek egész környezetének megismerésére, végső soron mindazoknak a tényezőknél a „feltérképezésére”, amelyek a gyermek fejlődését befolyásolhatják. a konferencia ajánlással fordult az unesco-hoz, hogy nemzetközi méretekben dolgozza ki a témára vonatkozó komplex pedagógiai kutatások alapmódszerét - fejezte be nyilatkozatát dr. szarka józsef. /mti/

--

bb. 7. két medre lesz a ronyvának - hat új hid is épül

vid/kz/rj hgy

1971. október 12.

sátoraljaujhelyen a negyedik ötéves tervidőszak egyik legfontosabb beruházása a ronyva patak rendezése lesz. a munka során a városkép is átforgatódik ez a rakoncátlan patak a tavaszi hóolvadáskor és nagyobb eszések idején gyakran kilép medréből és előnti a város mélyebben fekvő utcáit. e veszély megszüntetésére szabályozzák a magyar-csehszlovák országhatárt jelző ronyvát. a feladatot érdekes módon oldják meg. a patak jelenlegi szakaszát meghagyják és mellette - a város keleti részében - új, mintegy négy kilométer hosszú és harminc méter széles árapasztó medret építenek. így - a városi vízmű környékén létesülő elosztómű segítségével - áradás esetén a régi mederben percenként hatvan, az újban pedig százhusz köbméter vizet engedhetnek le. a leendő árapasztó meder a tervek szerint a butorgyár közelében csatlakozik majd a régi ronyvába. a rendezési munkákra ötvannégy milliárd forintot költenek. a beruházás első szakaszát, a városhatárt és a bodrogot összekötő új két kilométer hosszú mederszakasz építését már be is fejezték. a tervek szerint a jövő év végéig elkészül az ugynevezett keleti városrészt átszelő új árapasztó meder is. e fölött hat vasbeton, közúti és gyaloghídat alakítanak ki, az árapasztó meder jobbparti töltésén pedig keskeny nyomtávú vasúti pályát építenek. az ötéves terv végéig oda telepítik át a város szűk főutcáján áthaladó kisvonatot. /mti/

--

- 9 -

bb. 8. bérpótlék a kiemelt beruházások pontos szerelési munkáiért

i/sl/rj 1e la

1971. október 12.

a kohó- és gépipari miniszter és a munkaügyi miniszter most megjelent együttes utasítása értelmében ezentúl a havi alapkereset 6-8 százaléknak megfelelő ugynevezett kiemelt szerelési helyi pótlékot fizetnek a munkásoknak azokon a munkahelyeken, ahol a kiemelt beruházások technológiai szerelési munkáit az előírt határidőre elvégzik. ha ezeken a helyeken több műszakot, vagy folyamatos munkabeosztást rendelnek el, úgy a több műszakban foglalkoztatott munkások és alkalmazottak ugynevezett műszak pótlékot is kapnak, havi alapkeresetük, illetve alaphéruik 5-10 százalékat.

a szerelővállalat a kiemelt beruházásokon az árbevétel 2.5 százalékát használhatja fel az említett anyagi ösztönzésre, az ily módon kifizetett összeg azonban nem lehet nagyobb az érintett dolgozó kiemelt beruházáson elért alapkeresetének 17 százalékánál. ha a kiemelt szerelési helyi pótlék és műszak pótlék összege nem éri el a 17 százalékos maximumot, akkor a különbözetet célprémiumként felhasználhatják a kiemelt beruházás munkahelyein dolgozó munkások és közvetlen műszaki irányítók ösztönzésére.

kiemelt szerelési helyi pótlékot és műszakpótlékot a kivitelezésre való felvonulás megkezdésétől a próbaüzem megkezdéséig kell fizetni. ha a szerelővállalat a próbaüzemelésnél is közreműködik, úgy a pótlékot a próbaüzemelés befejezéséig fizetik. szavatossági munkákért, tehát a hibák utólagos kijavításáért pótlékot nem fizetnek. mindezzel arra ösztönzik a kiemelt beruházásokon dolgozó szerelőket, hogy munkájukat pontosan, határidőre, jó minőségben végezzék el.

a miniszteri utasítás azokra a munkahelyekre vonatkozik, ahol 1971. július 1-én folyamatban lévő vagy azóta megkezdett kiemelt beruházáson dolgoznak. a pótlékok szempontjából az ipari nagyberuházások, továbbá a fejlesztési kölcsönrel megvalósított ipari vállalati beruházások számítanak kiemelt beruházásoknak.
/mti/

--

- 10 -

bb. 9. magyar-szovjet barátság-egykori szovjet vöröskatoná látogatása dunapatajón

vid/rj fm la

1971. október 12.

magyarországi tartózkodása során dunapatajra is ellátogatott j.sz. poljanszkij moszkvai mérnök, szovjet minisztériumi osztályvezető, aki 1944. őszén a szovjet hársereg katonájaként harcolt ezen a vidéken. most ismét találkozott bikszegi sándor 19-es veterán kommunistaival, szemler jánossal, a földosztás egyik helyi vezetőjével, smikál józsef egykori képviselővel, akik 1944. őszén a község életének irányítói közé tartoztak.

a vendég és a vendéglátók felelevenítették a negyedszázada lezajlott eseményeket, majd a látogatás érdekes megállapodással zárult. j.sz. poljanszkij és a pataji múzeum vezetői megegyeztek abban, hogy kölcsönösen megküldik egymásnak a hajdani felszabadító hadműveletekre vonatkozó -dunapatajhoz kapcsolódó - adatokat, írásos visszaemlékezéseket. /mti/

--

bb. 10. a pedagógusok politikai, világnézeti és szakmai fejlődésének segítése a fáklya klub programjának középpontjában

i/vt/rj hi la

1971. október 12.

a fővárosi pedagógusok művelődési központja, a fáklya klub vezetősége az 1971/72-es oktatási évben is sokoldalúan, változatos formában igyekszik segíteni a nevelők politikai, világnézeti és szakmai fejlődését, általános műveltségük gyarapítását. a különböző ismeretterjesztő előadások, a klubok, szakkörök, a szórakoztatás különféle formái egyaránt a szocialista világkép, gondolkodás és erkölcs kialakítását szolgálják. a pedagógusok szakmai továbbképzésének segítésére az idei munkaprogramot olyan általános pedagógiai, pszichológiai, didaktikai, stb. témákkal bővítették, amelyek hozzájárulhatnak az iskolai demokrácia fejlesztéséhez, a szocialista tanár-diákviszony megvalósításához is. a programban a szaktárgyakhoz kapcsolódó előadás-sorozatok, tanulmányutak is helyet kaptak. a nemzetközi turisták klubja havonként élménybeszámolót tart külföldön készített diáképek, filmek, magnófelvételek bemutatásával.

/folyt.köv./

- 11 -

NA

bb. 10. / a pedagógusok politikai... 1. folyt./rj

Ujdonság a politikai fórum, amely közéleti vezető személyiségek közreműködésével biztosítja a budapesti pedagógusok rendszeres párbeszédét a gazdaságpolitika, a művelődéspolitikai, a közoktatáspolitikai és a nemzetközi élet időszerű kérdéseiről. Fontos helyet foglalnak el a Fáklya klub programjában a szakmódszertani tanfolyamok, összejövetelek, a tanulmányi séták, üzem-, gyár, muzeum, intézmény látogatások, országjáró kirándulások, továbbá a kulturális és sporttevékenység irányításához szükséges speciális kurzusok. Tanárok és tanulók egyaránt megtekinthetik az idegennyelvű filmvetítéseket, amelyek az iskolai nyelvoktatás segítésére hivatottak.

A továbbtanulás segítése érdekében működnek a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek középiskolai és egyetemi előkészítő szakkörei, a szakszervezetek budapesti tanácsának, valamint a fővárosi tanács oktatási főosztályának anyagi és szakmai támogatásával.

A fizikai szakköröket vezető pedagógusoknak - továbbképzési céllal - kísérletezési lehetőséget biztosítanak korszerű fizikai eszközökkel berendezett szakköri helyiségben. Ugyanitt szervezett foglalkozás keretében fejleszthetik képességeiket fizikai dolgozók és pedagógusok tehetséges, a tantárgy iránt különösen érdeklődő gyermekei. /mt1/

--

bb. 11. katalógus a vajai muzeum képzőművészeti gyűjteményéről

vid/rj fm la

1971. október 12.

1965-ben nyílt meg a vajai muzeum alkotószobája, amelyet azóta igen sok ismert művész keresett fel. A művészek távozásakor rendszerint egy-egy művet ajándékoztak a muzeumnak. Ily módon hat év alatt mintegy 120 képzőművészeti alkotás-festmény, grafika, szobor, kislasztika - gyűlt össze. Most „mai magyar képzőművészet”, címmel megjelent a muzeum képzőművészeti anyagát ismertető katalógus, amely méltatja a gyűjtemény jelentőségét, ismerteti a műveket és alkotóikat, s közli 59 művész 63 munkájának reprodukcióját.

/mt1/

--

- 12 -

bb. 12. elkészönt a megzavart tolvaj

1/bc/rj h1 la

1971. október 12.

Sorozatos bűncselekményeket követett el két jóbarát, az egyaránt 20 éves Gálicza Mihály lakatos és Meleg Gábor kórházi betegszállító. Egyik nap meg akarták látogatni leányismerőseiket - két nővért -, de nem találták otthon őket. Gálicza ekkor saját kulcsával kinyitotta az ajtót, majd a lakásban talált kisebb pénzüsszeget zsebre vágta és eltávoztak. A kezdeti eredményen felbuzdulva, elhatározták, hogy megpróbálnak bejutni más lakásokba is. Különböző kulcsokat szereztek be, s ezek segítségével többször is behatoltak idegen otthonokba. Előfordult az is, hogy a szellőzőablakon át másztak be, vagy erőszakkal felfeszítették az ajtót. A lakásokat felforgatták, az ott talált értékekből - ruhaneműket, táskarádiókat, fényképezőgépet, magnetofont - elvittek. Az egyik helyen, amikor a lakás tulajdonosa váratlanul belépett, kiugrottak az ajtó mögül, közben Gálicza meg is ütötte őt. Másutt ahazatérő főbérlet az hitte rólu, hogy albérletjének barátai, még villanyt is gyújtott nekik. Gálicza, hogy a látszatot fenntartsa, még köszönt is neki, majd a nyitott ajtón át társával együtt sietve távozott. A harmadik helyen a szellőzőablakon másztak ki, amikor hazaérkezett az ott lakó házaspár. A zajra azonban felfigyelt az asszony, s rájuk kiáltott, de a tolvajoknak sikerült elmenekülniök.

A fővárosi bíróság Gálicza Mihályt három évi és négyhónapi, Meleg Gábert kétévi és tizhónapi szabadságvesztésre ítélte.

/mt1/

--

- 13 -

bb 13. napirenden zugló köztisztasága, az erzsébetvárosi kisiparosok munkája- vb-ülések a fővárosban

t -don/gk/ny zs la

1971. október 12.

még mindig erősen kifogásolható zugló köztisztasági helyzete; különösen elhanyagoltak a városrész utcái és terei - alapította meg keddi ülésén a 14. kerületi tanács végrehajtó bizottsága, amely zugló köztisztasági helyzetéről tárgyalt. a kerület belső, legforgalmasabb részei gondozatlanok.

több helyen nem csak

a villamos pályatestek gazosak, a megállóhelyek és a járdák is piszkosak. hasonló a helyzet zugló parkjaival és játszótereivel is. igaz, a kertészeti vállalat kezelésében lévő pihenőterületek gondozással, a közös összefogással létrehozott kisebb parkok viszont szemetesek. a legnagyobb gondot mégis a háziszemét tárolása, elszállítása okozza. a kerületben kevés a szemétküldemény, ráadásul még az újonnan épült lakóházak többségében sem megoldott a szemét elszállítása. a jelenlegi helyzeten pedig - mint az ülésen rámutattak - sürgősen javítani kellene, mert a rákosfalvai rész beépítésével a kerület újabb lakóházakkal gyarapodik.

zugló portáljai, kirakatai sem felelnek meg a közegészségügyi szabályoknak. jó részük tulzsufolt, poros. általános tapasztalat, hogy az élelmiszerüzletek előtt rekeszek, ládák csúfítják az utcaképet, jóllehet göngyölegeket nem szabad tárolni az utcán. sok gondot okoz a lakóépületek tatarozása után visszamaradt törmelék, illetve a zugló vállalatoknál és gyárakban összegyűlt nagy mennyiségű szemét elszállítása is. a kerület köztisztasági helyzetének javítására a vb-ülésen indítványozták: a rákos-patak mentén a mogoródi ut környékén jelöljenek ki szemétkerakó helyet. a vb. ugyanakkor felhívta szakigazgatási szerveit: a szemétkerakókkal szemben szigorúan lépjenek fel s bátran éljenek a birságolás lehetőségével.

javult az erzsébetvárosi javító-szolgáltató ipari egységek munkája- összegezte tapasztalatait a 7. kerületi tanács végrehajtó bizottsága, amely a lakosság részére végzett javítások és szolgáltatások helyzetéről tárgyalt. a kerület több mint 200 ilyen egysége és mintegy 1900 fős kisiparos gárdája évről évre több mint 300 millió forint értékű munkát végez. az ellenőrzések tapasztalatai szerint azonban csupán a vállalatok és aszövetkezetek tartják be a rájuk vonatkozó előírásokat, jó néhány kisiparos sorozatosan „megfelelnek”, az egyébként kötelező munkanapló, az árakat is feltüntetendő kimutatás vezetéséről. ilyen mulasztásért az elmúlt két esztendőben összesen 110 kisiparost vontak felelősségre a kerületben.

/folyt köv/
7.50/ny

-14-

↓ hanem

10320

bb 13. / napirenden....folyt/ny

a javító és szolgáltatóipari egységek javuló munkájáról tanuskodik, hogy az utóbbi időben kevesebb panasz érkezik munkájukra, mint korábban. a bejelentések megoszlásából kitűnik, hogy a reklamációk leggyakoribb forrása a határidők be nem tartása, s ujabban megszorodtak a panaszok a kisiparosok nem megfelelő minőségű munkája miatt. a végrehajtó bizottság utasította illetékes osztályvezetőjét, gondoskodjék arról, hogy a következő hetekben-hónapokban rendszeresen ellenőrizze a kisiparosok munkájának minőségét, s járjanak el a megrendelők és vásárlók megrovidítói ellen. /mti/

--

bb 14. új magyar találmány

vid/kz/ny hgy

1971. október 12.

az országos találmányi hivatal szolgálati találmánynak minősítette kardos ernőnek, a békéscsabai konzervgyár főmérnökének vöröshagymatisztító berendezését. a hat tagú nagyteljesítményű gépsor a magyar konzervipar egyik legnagyobb gondját oldja meg. az erős illatu, csipős fűszernövény kézi tisztítására ugyanis az utóbbi években már alig akadt vállalkozó. az új tisztítóberendezés automatizált. óránkénti teljesítménye 14 400 darab vöröshagyma. egyedül békéscsabán mintegy 300-400 kézi munkást helyettesít, s évente egy-másfél millió forint költségmegtakarítást tesz lehetővé. az új berendezés önköltsége egy év alatt visszatérül. a magyar vöröshagymatisztító berendezés iránt nem csak belföldön, de külföldön is nagy az érdeklődés. a magyar szakemberek közreműködésével épülő algiri konzervgyárat is ilyen berendezésekkel szerelik fel. /mti/

--

bb 15. pécsi kísérlet - gépjárművezető-képző munkacsoport alakult

vid/kz/ny hgy

1971. október 12.

pécsett - az országban elsőként - megalakult a gépjárművezetőképzők munkaközössége. tagjai magánuton oktatják a leendő gépkocsivezetőket.

az autóközlekedési tanintézet pécsi iskoláján évente 5000-6000 embert készítenek fel gépjárművezetői vizsgára. több százan vannak olyanok, akiket - helyhiány miatt - el kell utasítani későbbi időre. a „szerencsés”, hallgatóknak is hónapokig kell várniuk, amíg megkezdhetik a tanulást. a városban eddig is sokan tanultak magánuton, az oktatók azonban nem minden esetben feleltek meg a követelményeknek és a tandíj szabályozatlansága is visszaélésekre adott alkalmat.

/folyt köv/
7.55/ny

-15-

10320

bb 15. / pécsi kísérlet .....folyt/ny

a munkaközösségnek husz alapítótagja van. vagy a saját gépkocsijukon vagy a tanuló személyautóján készítik fel vizsgára a hallgatókat. ily módon tehermentesítik az állami tanuló-gépkocsikat, hiszen évente - várhatóan - legalább ezer ember szerezheti meg ezuton a gépjárművezetői jogosítványt. a munkaközösség vállalja a motorkerékpárosok gyakorlati oktatását is, aminek eddig nem volt gazdája. a magánoktatói csoport gondoskodik arról, hogy tagjai részt vegyenek a rendszeres elméleti és gyakorlati továbbképzésben.

a kpm jóváhagyta a pécsi munkaközösség alakulását és működési szabályzatát, s így meg is kezdődhetett a szervezett magán gépjárművezető-képzés. ha a kísérlet beválik, másutt is létrehozzák a magánoktatók csoportját, elsősorban budapesten és a jelentősebb vidéki városokban, ahol a legnagyobb a ,, sorbanállás,, a gépjárművezetői jogosítványért. /mti/

--

bb 16. már a jövő évi termelését is eladta az esztergomi látszerészeti eszközök gyára

vid/kz/ny hgy

1971. október 12.

az esztergomi látszerészeti eszközök gyára - a granvisus - az idén termékeinek 68 százalékát exportálja 19 országba. kiváló minőségű gyártmányai iránti érdeklődést jól mutatja, hogy már tervezett jövő évi termelésének is 90 százalékát lekötötték. az ideai 156 millió forinttal szemben 1972-ben 165 millió forint értékű optikai keretet, napszemüveget és nagyothallók számára készülő keretet akarnak gyártani. legnagyobb külföldi vevőjük továbbra is a szovjetunió marad. szovjet partnerükkel 1972-re 2 millió rubel értékű szállításra szerződtek, a többi népi demokratikus országba pedig 300.000 rubel értékű terméket exportálnak. az ideihez hasonló tőkés szállításra számítanak, és az ofotért terüük egyharmadát kötötte le.

a világpiaci igényeknek megfelelően új gyártmányokkal bővítik választékukat. még ebben az évben üzembehelyezik azt az olaszországból vásárolt gépsort, amellyel egy műszakban 1500 darab modern fémkeretet készítenek majd. a natur, aranyozott, dublé és rádiumozott kivitelben készülő kereteket a szocialista országok közül elsőként gyártanak. /mti/

--
-16-

8.05/ny

10 820

bb 17. hétszáz családirház anyaga terven felül

vid/kz/ny hgy

1971. október 12.

kazincbarcikán működik hazánk egyetlen olyan üzeme, ahol a különböző építőanyagokat - falazóblokkokat és választófallapokat - készítenek hőerőmű melléktermékből, a kazánokban elégett szén pernyéjéből. a pernyéből készülő építőanyag könnyű, kiváló hang- és hőszigetelő, furható, faragható anélkül, hogy elrepedne és kiválóan alkalmas családiházak építésére. a nyolc tégla nagyságú gázszilikát falazóblokkot egyre nagyobb mennyiségben vásárolják borsod, szabolcs, heves és szolnok megye falvaiban, szeged környékén és a dunántúli községekben. a növekvő igények kielégítésére a könnyűbetongyár dolgozói elhatározták, hogy idei feszített tervüket huszezer köbméterrel túlteljesítik. ez a többlet kereken hétszáz kétszobás családiház felépítésére elegendő. a dolgozók állják szavukat és az év kilenc hónapjában új termelési rekord felállításával százhatvanötezer köbméter falazóblokkot gyártottak, mintegy tizezerrel többet, mint amennyit tervük előírt. eredményüket növeli, hogy a magas teljesítményt az elmúlt évinél kevesebb létszámmal érték el. így minden adottság megvan arra, hogy a kollektíva az év végére teljesítse felajánlását és az ez évre előírt kétszáz ezer helyett kétszázhuszezer köbméter gázszilikát falazóblokkot szállítson a falusi tüzepekre. /mti/

--

bb 18. bekapcsolódnak a tanácsi fejlesztési terv megvalósításába a komárom megyei vállalatok

vid/kz/ny hgy

1971. október 12.

komárom megyében a tanácsok megváltozott helyzetüknek, vagyis annak megfelelően, hogy az egész terület gazdál, igyekeznek mindazokat az anyagi eszközöket összpontosítani, amelyek a lakosság életkörülményeinek a javítását segítik, és a népgazdasági és a vállalati tervekkel is összhangban vannak. az együttműködési megállapodások még folyamatban vannak, de máris mintegy 160 millió forintba számítanak ebben a tervszakaszban a nem tanácsi szervektől. jóllehet ez az összeg a tanácsok három milliárd forintot meghaladó fejlesztési lehetőségéhez képest nem nagy, hisz mindössze 5 százaléka ennek, mégis sok olyan feladat megoldását teszi lehetővé, amire egyébként a negyedik ötéves tervben nem kerülhetne sor. esztergomban például a távfűtés úgy valósulhat meg, hogy egyes vállalatok, illetve nyírszék saját fűtési gondjaik megoldására 9 millió forinttal járultak hozzá a dorogi hőerőműből kiinduló vezeték építéséhez.

/folyt köv/
8.20/ny

-17-

10 820

bb 18. / bekapcsolódnak.....folyt/ny

a nőket nagy számban foglalkoztató esztergomi üzemek - a labor-
mim és a látszerészeti eszközök gyára- valamint a nyergesujfa-
lú magyar viscosagyár 9 millió forinttal járulnak hozzá egy új
esztergomi szülészeti pavilon építéséhez. a viscosagyár 1.2 mil-
lió forintot ad egy 120 gyermeket befogadó óvoda, az orosz lányi
szénbányák 3.5 millió forintot egy 250 személyes óvoda építésé-
hez. a harmadik ötéves tervben mintegy 1000 lakás épült komá-
rom megyében részben, vagy egészben vállalati hozzájárulással.
most mozgalom indult annak érdekében, hogy ennek a tervszakasz-
nak minden évében minden 100 dolgozó után egy vállalati erőből
támogatott lakás épüljön. /mti/

--

bb 19. rövidhullámu rádió adó-vevő a villamosmozdonyokon

vid/kz/ny hgy

1971 október 12.

a máv miskolci igazgatóságának legforgalmasabb vasuti sza-
kaszán - a hatvan- miskolc közötti vonalon - nagyteljesítményű
villamos mozdonyok vontatják mind a személy- mind pedig a teher-
vonatokat. a nyolcvan- százhusz kilométeres sebességgel köz-
lekedő szerelvények pontos irányítására tizenhárom villamos moz-
donyt rövidhullámu rádió adó-vevő készülékkel szereltek fel.
a készülékkel a vezető közvetlen kapcsolatot tart az
igazgatóság miskolci főmenetirányító szolgálatával. a rövid-
hullámu összeköttetés lehetővé teszi a pályán közlekedő sze-
relvények irányítását akkor is, ha természeti katasztrófa, vagy
egy-egy berendezések meghibásodása miatt az összeköttetés megsza-
kadna. a menetirányító központból állandóan figyelemmel tudják
kísérni a pályán haladó szerelvényeket, s irányítani tudják azo-
kat. szükség esetén elsőbbséget tudnak biztosítani a fontosabb
szerelvényeknek, s ha műszaki hiba miatt szükséges, időben tud-
nak intézkedni a hibás kocsik ,, kisorsolására,, illetve javítá-
sára.

a rövidhullámu rádió összeköttetés kedvező kezdeti tapaszta-
latai alapján további harminc, távolsági forgalomban résztvevő
mozdonyra szerelik fel az év végéig a rövidhullámu rádió adó-
vevő készülékeket. ezzel az igazgatóság valamennyi nagyforgal-
mu vonalán közlekedő villamos vontatásu szerelvényvel közvetlen
összeköttetés valósítható meg. /mti/

--
-18-

8.25/ny

16820

bb 20. százezer sertés ,, faluja,, - évente félmillió mázsa hus
bács-kiskun megyéből

vid/kz-ju la

1971. október 12.

a negyedik ötéves terv végére több mint félmillió mázsa
sertéshúst termel bács-kiskun megye mezőgazdasága, háromszor
többet, mint 1970-ben. az e célt szolgáló öt éves program meg-
valósítása tervszerűen halad a megyében. a már megkezdett 23
sertéskomplexum részben vagy teljes egészében elkészült. a
legnagyobb - a bajai állami gazdaságban épülő ,,husgyár,, egy
része is már termel. a négy utcából,, álló sertésfaluban, 62 épü-
let szolgálja majd a tenyésztést és a hizlalást. a telepnek
önálló takarmányüzeme van, s körülötte 13.000 holdon terem a
kukorica. a sertés-fajták kiválasztására nagy gondot fordítá-
nak. a hazai és külföldi keresletnek megfelelő minőségű hus-
sertéseket tenyésztene. erre a célra svédországból vásárol-
tak 75 tenyészállatot. a teljesen automatizált mezőgazdasági
üzem számára már képezik a szakmunkásokat.

a sertés tartás korszerűsítését többek között az egyre
növekvő munkaerőhiány is indokolja. a teljes automatizálás és
az állategészségügyi feltételek javítása ugyanakkor a terme-
lési biztonságot is növeli és vonzóbbá teszi a szakmát a me-
zőgazdasági dolgozók körében. a légkondicionált, automatizált
trágyaelvonó berendezésekkel felszerelt telepeken hófehér kö-
peny a munkaviselet. valamennyi sertésgyár szociális létesít-
ményekkel - öltözőkkel, zuhanyozókkal - egészül ki.

a drága telepek mégsem mondhatók kompletteknek. a hi-
ányzó feldolgozó üzemek, hűtőházak s az elavult kereskedelmi
forma már most gondot okoz a termelő üzemeknek. a megyében
mindössze 75.000 sertést tudnak levágni évente, s már az idén
ennek a kétszerese érkezik az átvevő telepekre. a husnakvaló
más megyébe történő irányítása nagy mennyiségű veszteséggel,
szállítási költséggel jár. az áru torlódása a modernizált ser-
téstelepek szalagszerű termelését is kedvezőtlenül befolyásol-
ja. /mti/

--

bb 21. gothard-muzeum szombathelyen

vid/fm-ju la

1971. október 12.

új intézménnyel gazdagodik a hazai tudománytörténet.
a szombathelyi városi tanács megvásárolta a neves csillagász,
gothard jeno egykori szombathely-herényi lakóházát, s kor-
szerű csillagvizsgáló bázissá, valamint muzeummá alakítja át.
zalotay elemér tervei alapján 2 millió forintot költenek erre
a célra.

-19-

/ folyt. köv./

16820

8.32/ju

- 19 -

bb 21. / gothard-muzeum... 1. folyt./-ju

a muzeumban kiállítják gothard 1881-ben alapított csillagvizsgálójának eredeti berendezéseit, a tudós magakészítette műszereit, fényképgyűjteményét. Látható lesz 30.000 kötetes könyvtára is.

a ház kertjében már működik egy szputnyik-megfigyelő állomás. a hasonló intézmények nemzetközi hálózatában ez a műholdak fényességbeli változásainak vizsgálatát kapta eladatul. mint a hálózat legdélnyugatibb bázisa, rendszeresen küldi mérési adatait, megfigyeléseinek eredményeit a műholdkövető központba.
/mt1/

bb 22. halálos balesetek

1 bé/mm-ju -cz

1971. október 12.

a ix. kerület szamuely utca 37/a számú ház előtt az uttesten szabó hajnalka 11 éves tanulót elgázolt egy motorkerékpárossal. a kislány olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a motorkerékpár vezetője könnyebben sérült.

kazincbarcikán kiss józsef 20 éves gépszerelő motorkerékpárjával elütötte az uttesten előtte haladó barger imre 33 éves bányász, kazincbarcikai lakost. barger a helyszínen meghalt. a motorkerékpár vezetőjét súlyos sérüléssel szállították kórházba. a baleset oka, hogy kiss józsef, aki gépjárművezetői engedéllyel sem rendelkezett, gyakorlatlanul vezetett.

a nógrád megyei somoskőujfalu-i vasutállomás közelében egy mozdony halálra gázolta balázs barnabásné 64 éves somoskőujfalui lakost. /mt1/

9.00/ju

1b gjt

- 20 -

bb 23. elhunyt bogmér antal,

tm-ju -cz

1971. október 12.

a párt, a munkásmozgalm régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre. temetése október 15-én fél 12 órakor lesz az óbudai temetőben.

mszmp iii. kerületi bizottsága
vas- és fémipari dolgozók szakszervezete

/mt1/

--

bb 24. ismét szőnek tisztaselymet mohácsra

vid-ju -cz

1971. október 12.

mohácsra ismét szőnek tisztaselymet. ennek a mesterségnek régi hagyománya van a dunaparti üzemben. a huszas évek elején kezdtek itt gyártani a tisztaselyem kelmét, majd termelés átcsoportosítás folytán az utóbbi másfél évtized alatt szünetelt, csak műselymet készítettek. most újból fellendült ez a kényes, nagy figyelmet igénylő munka. a selyemipari vállalat budapesti gyárában ugyanis nem volt elegendő munkaerő, ezért egy részleget visszahelyeztek mohácsra, ahol szívesen fogadták. időközben ugyan új szövőgeneráció nőtt fel, de a régi dolgozók között voltak néhányan, akik szőttek egykor tisztaselymet. Ők tanították meg a fiatalabbakat, akik gyorsan elsajátították a szakmai fogásokat, tapasztalatokat. az év végéig hatvanezer métert szőnek ebből a finom, nagyon szép termékből, mégpedig kiváló minőségben. a mohácsra készülő tisztaselyem 96-97 százaléka első osztályú. /mt1/

--

bb 25. kongresszusi vállalásként társadalmi munkában családi házat építettek

vid-ju -cz

1971. október 12.

ez év tavaszán összedőlt bársony jánosné nyiregyháza-felsősimai lakos, tsz-tag régi, vertfalu háza. az asszony két gyermekéről és idős szüleiről gondoskodik. anyagi körülményei miatt nem is gondolhatott új lakás építésére. a nyiregyházi ságvári termelészövetkezet vezetőségéhez fordult segítségért, s ennek alapján a közös gazdaság kisz-fiataljai kongresszusi felajánlásként vállalták a családi ház felépítését.

/ folyt. köv./

10.22/ju

1b 10h5

- 21 -

bb25. / kongresszusi vállalkásként... 1. folyt./-ju

a szövetkezet fiataljai társadalmi munkában bontották el egy a városi tanács által szanálásra kijelölt lakóházat, az építőanyagokat a tsz járműveivel díjmentesen szállították a helyszínre és szombat-vasárnaponként az igényeknek megfelelően negyven-ötvenen dolgoztak az építkezésen. szorgalmas munkájuk eredményeként már a tetőt rakják a szoba-konyhás lakásra és két héten belül be is költözhet tulajdonosa, akinek az átmeneti időre a szomszédok adtak helyet. /mti/

--

z
bb 26. háromszor gyorsabb traktorok - komplex géprendszereken dolgozik a mezőgépjelöltési intézet

1 v/pá-ju ie -cz

1971. okt-ber 12.

Jelenleg 500, tíz év múlva pedig több mint 1000 féle különböző erő- és munkagép dolgozik a magyar mezőgazdaságban. a gépek ilyen széles skálájának gyártása és folyamatos korszerűsítése még a gazdaságilag fejlettebb országokban is nehézséget okoz, ezért a magyar mezőgazdaság gépesítésének távlati tervezésekor a mezőgépjelöltési intézet a nemzetközi együttműködésből fakadó lehetőségeket is figyelembe vette.

az intézet idén kezdte meg hosszútávú programjának teljesítését, amelynek fő célja a növénytermesztés komplex gépesítése a talajelőkészítéstől a betakarításig, sőt a feldolgozás megkezdéséig. a magyar mezőgazdasági gépgyártás elsősorban a szántóföldi kertészeti termelés komplex gépesítésére koncentrálja erőit. főként a legtöbb kézimunkát igénylő zöldbab- és fűszerpaprika-szedést, valamint a hagymabetakarítást akarják gépekre bízni. fontos feladata az intézetnek a kukoricatermesztés komplex gépesítése, illetve a ma már meglévő gépek továbbfejlesztése is, mivel hazánkban a kukorica vetésterülete már nagyobb, mint a gabonáé. növelik a kukoricatermesztés gépeinek haladási sebességét, gyorsítják a törő- és fosztószerkezetek működését. ezen a témán két szovjet intézettel közösen dolgoznak, s a tervek szerint a géprendszer gyártásában is együttműködik a két ország.

/ folyt. köv./

10.48/ju

10/11/20

- 22 -

bb 26. / háromszor gyorsabb ... 1. folyt./-ju

az évtized végére jelentős változáson mennek át a jelenleg használatban lévő traktorok is. a következő években olyan gépeket konstruálnak, amelyek szervesen illeszkednek a munkagépek egész rendszerébe, s nemcsak vontatják, hanem működtetik is azokat. a jövő erőgépét 150-200 lóerős motorok hajtják, munka közben a jelenlegi 3-5 helyett 10-15 kilométeres óránkénti sebességgel képesek haladni, s automatikusan kormányozhatók.

a mezőgépjelöltési intézet egyeztetette programját a mezőgazdasági gépgyárak terveivel. ennek alapján készült fel a budapesti mezőgazdasági gépgyár a paradicsomtermesztő gép rendszer és a zöldbab-betakarító gép gyártására, hogy a következő években már sorozatban készíthessék ezeket a külföldön is igen keresett gépeket. az intézet az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek részére több mezőgazdasági kutató intézettel közösen új agrotechnikát dolgozott ki az új gépek hatékony kihasználására. /mti/

--

bb 28. 120 új óvodai hely dombóvárott

vid/kz-ju -cz

1971. október 12.

az óvodák helyzetéről tanácskozott keddi ülésén a dombóvári városi tanács végrehajtó bizottsága. a gyorsan iparosodó városban, mint megállapították, 300 új óvodai helyre volna szükség. kialakításának fedezete azonban nem áll a tanács rendelkezésére. a nehézség áthidalására megszervezték a vállalatok, a szövetkezetek és a különböző intézmények összefogását. ennek eredményeként már szeptemberig 90 hellyel gyarapították a város három óvodájának befogadóképességét, december végéig pedig további 30 kisgyerek részére teremtenek óvodai helyet a más főnökségek anyagi hozzájárulásával.

a vb. keddi ülésén határozatban fejezte ki elismerését és köszönetét az üzemek, intézmények segítségéért. /mti/

--

10.57/ju

10/11/20

- 23 -

bb 27. huszmillió terméskiesést okozott az öntözővíz szennyezettsége csongrádban. - tanulmányt készítenek a károsodás megelőzésére

vid/ny -cz

1971. október 12.

tóth béla, az mti tudósítója jelenti:

a szentesi zöldségtermelő tájörzet számottevő területén nagyarányú károsodás keletkezett a paprikaültetvényekben. egyes tsz-ekben feltűnően rosszul fejlődtek a növények, az alacsony bokrokon kevés és a szokottnál jóval kisebb termések nőttek, amelyek eredeti alakjuktól eltértek, deformálódtak és bennük nem képződött mag. különösen vonatkozott ez a paradicsompaprikára, amelynél a szokásos holdankinti 120 mázsás termés hozam helyett annak csak harmadnyi mennyiségét, 40 mázsát szüretelhetnek a szövetkezeti gazdaságok. a veszteség súlyosan elsősorban a szentesi árpád, a felszabadulás, az alkotmány, a termál, a szegvári puskin, a Mindszenti tiszavirága, a nagyfőkei kalinin tsz-t, valamint a kertészeti kutató intézet szentesi kísérleti állomását érinti. a gazdaságok a szentesi és térsége mezőgazdasági termelőszövetkezetek területi szövetségéhez fordultak panaszukkal és az elemi csapással felérő károsodás okainak kiderítésére bizottság alakult.

az eddigi megállapítások szerint a több mint 20 millió forint értékű terméskiesést az öntözővíz szennyezettsége okozta. vírusfertőzésre azért nem gyanakodhattak, mert a nortonkutak vizével árasztott kertészetekben semmiféle rendellenességet nem észleltek. a csongrád megyei növényvédő állomás laboratóriumában víz- és iszapmintákat vizsgáltak meg. mindben az ismert gyomirtószereknek, a dikonirt-nak, a dikotex-nek, a sympran 111-nek 2.4-d elnevezésű hatóanyagát találták. azt azonban nem sikerült kideríteni, hogyan kerülhetett a hatóanyag az öntözőhálózatba és csupán feltevés, hogy esetleg a megnövekedett rizsterületekről. az is lehetséges, hogy normális évjáratban termésromlás észrevehetően nem fordult volna elő. most viszont több mint két hónapon át tartott az aszály és eső hiányában egyedül az öntözővízre voltak kényszerülve a gazdaságok. lehet, hogy más években is került már gyomirtószert hatóanyaga a vízbe, de nem tudott kedvezőtlen hatást kifejteni, mert nem öntöztek állandóan, közben sokszor hullott csapadék, ami ellensúlyozta a károsító hatást. mindezek figyelembevételével felkérték a gödöllői agrártudományi egyetemet, hogy a meglévő laboratóriumi vizsgálati adatok, a szakemberek írásos jelentései, a számtalan fényképfelvétel alapján készítse nek tanulmányt, amely segítséget nyújthat ahhoz, hogy az ideizhez hasonló károsodást megelőzhessék. /mti/

11.10/ny

-24-

bb 29. száznegyven vagon hal, száz vagon viziszárnyas - társbérletben

vid/kz-ju -cz

1971. október 12.

a hajdu-bihar megyei polgár község határában, a tiszavidéki halgazdaság üzemében, befejezéséhez közeledik az őszi lehalászás. a 3100 holdas halastó igen jó ,, termést,, adott: mintegy száznegyven vagon hal - zömében ponty - került belőlük piacra. a nagy mennyiségű hal mellett a tiszavidéki halgazdaság - ,, társbérletben,, - mintegy száz vagon pecsenyekacsát és libát is felnevelt a tavakon. ebből huszonöt millió forint volt a bevétele. /mti/

--

bb 30. öntözés, szakszerű gondozás: az idén 80 mázsa szőlő holdanként

vid/kz-ju -cz

1971. október 12.

somogy megye legnagyobb szőlőtermelő mezőgazdasági üzemében - a balatonboglári állami gazdaságban - kedden félidőhöz érkezett a szüret. a jóhírű gazdaság az országos átlaggal ellentétben az idén is rekordtermést takarít be. a kitűnő erőben lévő talajon, az öntözés és a szakszerű gondozás hatására holdanként nyolcvan mázsánál is több szőlő termett. a minőség is jó. a mustok cukortartalma eléri a 16-17 fokot. az idei ezerkétszáz vagonnyi termésből kétszázötven vagonnal részben a hazai piacra adnak, részben exportáltak, kilencszázötven vagonit pedig bornak dolgoznak fel. a gazdaságban a szüret előreláthatólag október végére fejeződik be. /mti/

--

bb 31. megkészsereződött a termelés - 20.000 szobabutor nagykanizsáról

vid/kz-ju -cz

1971. október 12.

nagykanizsán, a kanizsa butorgyárban, elkészült az új 3.700 négyzetméter alapterületű asztalosipari csarnok. az import butorlapmegmunkáló gépekkel berendezett üzembrészben megkezdődött a termelés. a magyar butoripar itt működő legkorszerűbb gépeiainak, haladási sebessége percenként 10-15 méter, ami azt jelenti, hogy a kanizsa butorgyár évenként 20.000 modern lakószoba butort állít elő, kétszer annyit, mint eddig a termelés e nagyarányú növekedése kizárólag a technológia korszerűsítéséből adódik. a kanizsa butorgyár rekonstrukciójának következő állomása a kárpitos üzem korszerűsítése lesz. ott is szalagszerű technológiát alkalmaznak majd. /mti/

--

11.18/ju

-25-

bb 32. műszaki könyvek bemutatója százezer olvasó könyvtárában
t tf/gk/ny -cz 1971. október 12.

műszaki szakembereknek évről évre megújuló őszi rendezvény-sorozatát jelentik a műszaki könyvnapok: az idei program a napokban győrtött megtartott országos nyitány után kedden a budapesti megnyitó ünnepséggel folytatódott. az eseményre az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központ aulájában került sor, ahol földi lászló, a könnyüipari miniszter első helyettese megnyitotta a könyvnapokra megjelentetett friss kiadványok tárlatát. jelen volt az eseményen sárosi sándorné könnyüipari miniszter-helyettes is, a könyvnap rendezvényekből részt vállaló szót részéről pedig baranyai tiberius, a kulturális osztály vezetője.

több száz műszaki írásművet sorakoztattak fel a bemutatón, közöttük azt a 46 új kiadványt, amely hét kiadó jóvoltából kerül forgalomba ezekben a napokban. a könyvnapok több mint 200 000 példányban láttak napvilágot a szakkönyv-akcióra. fontosságukról szólva földi lászló megnyitó beszédében elmondta, hogy napjainkban egyetlen műszaki szakember sem mondhatja tanulmányai befejeztekor, hogy tökéletesen elsajátította területének ismeretanyagát. azért nem mondhatja, mert napról napra születnek új tudományos, műszaki eredmények, s csak az lehet jó szakember, aki rendszeresen tanul, továbbképzzi magát. tapasztalati tény, hogy a műegyetemről kikerülő hallgatók ismeretanyaga a diplomaszerezés után négy-öt évvel zömében elavulna - új meg új szak-könyvek rendszeres olvasása, ismerete nélkül.

a budapesti kiállítás színhelyéül a műszakiak egyik legnagyobb forgalmu könyvtáraként választották az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központot: itt évente mintegy 100 ezer olvasó fordul meg, havonta tehát sok ezren járnak, így bizonyos, hogy nagyszámu nézőközönsége lesz a tíz napig nyitva tartó műszaki könyvkiállításnak. a tárlaton túl fővárosi üzemek sokaságában mutatnak be kisebb kiállításokat, tartanak olvasói ankétokat, szakmai előadásokat - természetesen könyvvásárokkal egybekötve.

/mti/

11.32/ny

-26-

bb 33.,, világviszonylatban is elsőrendű,, - sinor dénes professzor a magyar kelet-kutatásról

vid/kz/ny -cz

1971. október 12.

a szegedi józsef attila tudományegyetem tanácsa díszdoktorrá avatta sinor dénes professzort, az usa-i indiana univerzitás ural-altáji tanszéki csoportjának vezető tanárát. a kolozsvári születésű professzor budapesten végezte el egyetemi tanulmányait. 1939-ben a fasizmus elől franciaországba emigrált. a második világháború alatt bekapcsolódott a francia ellenállási mozgalomba.

indiana állam-beli bloomingtoni egyetem

sinor dénes, aki az elmúlt évtizedben francia, angol, majd 1962 óta az usa-beli egyetemeken oktat, az urali és altájistikai tudományoknak egyik legkiemelkedőbb nemzetközi képviselője. erről tanuskodik mintegy 200 tudományos cikke, számos könyve. az elmúlt két évtizedben gyakori vendég hazánkban. tudományos tématerületéhez kapcsolódó tanácskozáson vesz részt, gyümölcsöző kapcsolatot tart a magyar kutatókkal.

a díszdoktoravatási ünnepség után sinor professzor nyilatkozatot adott dénes jánosnak az mti munkatársának. elmondotta: hála és büszke a szegedi egyetemről kapott kitüntetésre. jövőbeni munkásságával szolgálni kívánja ezt a magyar egyetemet és az annak otthont adó várost is, amelyhez egyébként számos ifjúkori emléke köti.

arra a kérdésre válaszolva, hogyan ítéli meg a magyar kelet-kutatás helyzetét, többek között hangsúlyozta:

„, úgy tartom, hogy a magyar keletkutatás és elsősorban a belső ázsiai kutatás - amely a magyar őstörténet szempontjából különös jelentőséggel bír - világviszonylatban vagy a legelső, vagy a legelső között áll. németh gyula és ligeti lajos - hogy csak ezt a két nevet említsem - folytatták a régi nagy keletkutatási tradíciót, azt továbbfejlesztették. e témakörben egy olyan fiatal generáció nőtt föl és munkálkodik most magyarországon, amelynek hírneve világviszonylatban is elsőrendű.

a humán tudományokban aránylag kis anyagi befektetéssel lehet elérni nagy eredményeket. úgy itélem meg, hogy e téren sok minden történt már pozitív vonatkozásban magyarországon is. további erőfeszítésekkel azonban a társadalomtudományok egyes ágai-ban, így például a kelet-kutatásban, jelenlegi erős pozíciójukat tovább erősíthetik a magyar tudósok. ezzel nemcsak az általános emberi tudomány fejlődéséhez járulhatnak hozzá, nemcsak magyarország hírnevét növelhetik, de - és én ezt tartom a legfontosabbnak - olyan embereket nevelhetnek, akiknek érzéke van az emberiséghez és akik ennek folytán egészségesebb társadalmat tudnak teremteni.

/folyt köv/ 10.13.71

-27-

12.25/ny

több nemzetközi tudományos társaságban tölt be vezető tisztséget.

bb 33. / ,, világviszonylatban....folyt/ny

a természettudományok fejlesztése mellett ezért tartom döntő fontosságúnak a társadalomtudományokat is. ne felejtsük el, hogy sem marx sem lenin nem voltak természettudósok.

a magyar egyetemeken rendszeresen tanítanak marxizmust-leninizmust. a társadalomtudományi alapműveltség e tárgyak megértéséhez is nélkülözhetetlen. ezért tartom fontosnak, hogy a társadalomtudományok, a történelem, a kelet kutatás is, stb. multidiszciplináris, sokszáku vizsgálódás tárgyát képezzék a jövőben is. ha csak egy szemszögből, egy kutató módszer szerint vizsgálunk egy adottságot, torz képet kapunk. fontos tehát a különböző tudományágak együttműködése országon belül és nemzetközileg. mindezt megköveteli a tudományok mai komplexitása e területen is,..

sinor dénes aktív érdeklődéssel foglalkozik a magyar tudomány aktuális problémáival, a magyar nyelv, a magyar kultúra, a magyar történelem, a magyar irodalom nemzetközi megismertetésével. ezekkel kapcsolatban már számos könyve jelent meg a nyugati országokban. mint most elmondotta, az egyik nyugati kiadó felkérte a mai magyarországot ismertető kötet megírására. a megbízást elfogadta.

sinor dénest a jövő nyáron egyébként újra üdvözölhetjük majd hazánkban a második magyar nyelvészeti kongresszuson./mti/

--

bb 34. új menetrend a pécs- bátaszéki vasútvonalon

vid/kz/ny -cz

1971. október 12.

a máv pécsi igazgatóságának tájékoztatása szerint teljesen megváltozott a menetrend a pécs-bátaszéki vonalon. az új menetrend október 11-én lépett életbe. a változásról az utazóközönség a vasútállomásokon illetve a vasuti kocsikban hirdetésmenyek útján tájékozódhat. megerősítették az indító állomások információ szolgáltatását is. /mti/

12.30/ny

--
-28-

Tóth

bb 35. losonczi pál iránba utazott

t hi/fk-ju zs -cz

1971. október 12.

losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és felesége - mohammad reza pahlavi iráni sah meghívására - kedden iránba utazott. az elnöki tanács elnöke feleségével együtt részt vesz az iráni állam fennállásának 2500. évfordulója alkalmából persepolisban sorra kerülő ünnepségeken.

bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter, lázár györgy munkügyi miniszter, dr. horváth istván, nánási lászló, szabó istván, vass istvánné, az elnöki tanács tagjai és puja frigyos, a külügyminiszter első helyettese.

ott volt az elutazásnál mohammad hassan puyani, az iráni császárság, és v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. /mti/

--

bb 36. megkezdték a miskolci gyermekváros építését

vid/kz-ju -cz

1971. október 12.

miskolcon - a társadalmi szervek kezdeményezésére - csaknem harmincnégymillió forintos költséggel korszerű ,, gyermekváros,, épül. a háromszázhusz gyermek befogadására alkalmas létesítményt a nehézipari műszaki egyetem és a tapolca közötti üdülőhelyen alakítják ki. a gyermekek ,, városa,, lényegében egy hatalmas épületcsoportból áll. a háromszintes főépületben és a két egyenként 100 méter hosszú szárnyépületben helyezik majd el a hálószobákat, a gépesített konyhát, a kényelmes éttermet, a nyolc tantermes iskolát, a tornatermet, az orvosi rendelőt, a társalgót és a foglalkoztató helyiségeket. a pedagógusok részére kilenc összkomfortos lakást rendeznek be. az épületekhez csatlakozó parkban különböző sportpályákat, játszótereket alakítanak ki. a gyermekváros építését most kezdték és a tervek szerint 1974-re fejezik be. /mti/

--

12.38/ju Tóth

bb 38. időjárásjelentés

ny hgy

1971. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti október 12-én 12 órakor:

szép őszi idő

az óceáni változékony időjárást okozó légtömegek továbbra is kontinensünk északi felén haladnak. ennek következtében a brit szigetektől skandinávián át egészen az ural hegységig rendkívül változékony az időjárás. főként a brit szigeteken és a norvég pártvidéken élénk nyugati szél fúj, többfelé záporok alakulnak ki, ennek ellenére a nappali hőmérséklet néhány fokkal magasabb, mint az évszaknak megfelelő átlag. európa középső és délkeleti részén az elmúlt 24 óra folyamán még mindig nem történt lényeges változás. a hajnali órákban általában erősen páráos a levegő, többfelé ködök képződnek, de napközben napos, száraz az idő.

házánkban hétfőn folytatódott az évszakhoz képest meleg, száraz idő. miskolc környékét kivéve, általában 6-10 órán át sütött a nap. a hőmérséklet a koradélutáni órákra az országban sokfelé elérte a 20-23 fokot, csupán az erősen páráos vidékeken maradt egy-két fokkal 20 fok alatt. kedden hajnalban elég széles területi eloszlásban 1-10 fokig hűlt le a levegő. a talajközelségben is csak néhány helyen mértek gyenge fagyot. a reggeli ködök feloszlása után a hőmérséklet 11 órakor 11-20 fok között váltakozott. budapestben hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 14.8 fok volt, 2.7 fokkal magasabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet 18 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, mérsékelten süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: a hajnali és reggeli órákban páráos, helyenként ködös, napközben napos, száraz idő. éjszaka gyenge, napközben kissé megélénkülő déli, délnyugati szél. a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-7, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 17-22 fok között,

a duna vízállása budapestnél: 128 cm. /mti/

1205/ny

30-

T₂₁₃₄₁

bb 37. nagy nemzetközi érdeklődés mellett megkezdődött a iv. budapesti talajmechanikai és alapozási konferencia t bé/pá/ny 1e hgy 1971. október 12.

dr. csanádi györgy közlekedés és postaiügyi miniszter kedden megnyitotta a iv. budapesti talajmechanikai és alapozási konferenciát a magyar tudományos akadémián. a nagyszabású eszmecsere egyben a harmadik duna-európai talajmechanikai konferencia is. a magyar tudományos akadémia műszaki tudományok osztályának rendezvényét nagy külföldi érdeklődés kíséri: megjelent a megnyitó ünnepségen a nemzetközi talajmechanikai és alapozási egyesület főtitkára és európai alalnöke is. huszonhat ország 130 szakembere érkezett erre az alkalomra fővárosunkba. a nagy külföldi érdeklődés azzal magyarázható, hogy a magyar talajmechanikai kutatásoknak sajátos iskolája alakult ki, amely több kutatási témában már nemzetközi hírnevet szerzett.

a négy napos konferencián a központi téma a talaj és a mérnöki építmények kölcsönhatása. ahhoz, hogy ez a kölcsönhatás az építmények stabilitását szolgálja, alaposan meg kell ismerni a geológiai tényezőket, a talaj mechanikai tulajdonságait, mert a szilárdság, a vízvezető-képesség és az alakváltozások paramétereinek birtokában lehetséges csak a kölcsönhatás egyensúlyát kialakítani. a budapesti konferencián a talajmechanikai kutatások legújabb eredményeit ismertetik, három szekcióüléssel vitatják meg a talajok fizikai tulajdonságait, a földművek - gátaköltések és utalapak létesítésével, valamint az épületek alapozásával kapcsolatos legújabb elméleti és gyakorlati eredményeket. a konferencia alkalmából kiadványt jelentettek meg, amely 20 ország 87 tudományos közleményét tartalmazza. /mti/ *lval*

bb 39. huszezer hektóliter a napi mustfelhozatal az alföldön vid/kz-ju hgy 1971. október 12.

telnek a hordók a z alföldi pincékben. a sik vidék 193 ezer holdra terjedő szőlőültetvényén - bács-kiskun, csongrád, békés, szolnok és pest megye szőlőseiben - a bornakvaló 60 százaléka került már a présekbe. a száraz, napfényes idő kellemessé, hangulatossá teszi az ideit szüretet. a minőséggel is elégedettek a termelők: 18-19 cukorfokos mustot szüretnek, a bősséges a szín és az aroma anyag is az új borokban.

az idén nincs torlódás a mustátvevő telepeken. a várt egymillió hektóliter szőlőléből eddig csak 400 ezer hektóliter került a középmagyarországi pincegazdaság hordóiba, ami azt jelzi, hogy a termelők inkább bort értékesítenek majd. különösen a vörös borok maradtak a gazdaságok kezelésében. a héján erjesztett kadarkáért ugyanis egyszer fejtett borként magasabb árat fizet a kereskedelem. csökkentette az ideit mustfelhozatalt sz is, hogy a nagyobb szőlősgazdaságok saját maguk értékesítik boraikat. így a prések alól kicsurgott lének alig a felét, naponta huszezer hektóliter mustot értékesítenek csak a z alföldön. ezzel az ütemmel a hét végére várják a félmilliomodik hektóliter bornakvaló átvételét a középmagyarországi pincegazdaság telepein. /mti/

13.28/ ju

T₀₁₄₃₂

- 31 -

bb 40. növekszik a hidegen alakított vaskohászati termékek kereslete - konferencia dunaujvárosban

vid/kz-ju hgy

1971. október 12.

kedden dunaujvárosban együttesen 250 hazai és külföldi - angol, bolgár, csehszlovák, finn, jugoszláv, lengyel, ndk- és nszk-beli, osztrák, spanyol és szovjet - szakember részvételével megkezdődött a 4 napos vaskohászati hidegalakítási konferencia.

verő józsef kétszeres kossuth díjas, akadémikus, megnyitójában elmondotta, hogy a konferencia célja a vaskohászati hidegalakító szakma széleskörű információ cseréje, az ágazat tovább fejlesztése érdekében. napjainkban hangoztatta a továbbiakban, a hidegen alakított kohászati termékek felhasználása világszerte nő, s ezzel együtt a minőségükkel és a felhasználhatóságukkal kapcsolatos igények is egyre emelkednek.

borovszky ambrus vezérigazgató, a dunai vasmű tizenháromezer dolgozója nevében, mint házigazda, köszöntötte a konferencia hazai és külföldi résztvevőit, majd megkezdődtek az előadások. este a városi tanács, az arany csillag szállóban fogadást adott a konferencia résztvevőinek tiszteletére. /mti/

--

bb 41. elhunyt varga lászló,

-ju hgy

1971. október 12.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésű, a partizánszövetség és a mémosz központi vezetőségének volt tagja. bucsuztatása október 18-án 14 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp. budai járási bizottsága.

/mti/

--

14.00/ju

Tó1430

- 32 -

bb 42. fogadás a lengyel nagykövetségen

t fe/pá-ju zs hgy

1971. október 12.

a lengyel néphadsereg napja alkalmából eugeniusz wislicz-iwanczyk ezredes, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja kedden fogadást adott a nagykövetségen. a fogadáson megjelent csémi károly altábornagy, vezérkari főnök, a honvédelmi miniszter első helyettese, garai róbert, az mszmp kb külügyi osztályának helyettes vezetője, marjai józsef külügyminiszterhelyettes, továbbá a magyar néphadsereg tábornoki és parancsnoki karának számos tagja, a társfegyveres testületek több vezetője.

tadeusz hanuszek nagykövettel az élen jelen voltak a lengyel nagykövetség munkatársai, s a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője, katonai és légügyi attaséja b.p, ivanov vezérezredessel az élen ott voltak a szovjet déli hadseregcsoporthoz parancsnokságának magasrangú képviselői.

x x x

a lengyel néphadsereg napja alkalmából fotódokumentációs kiállítás nyílt a lengyel kultúra bemutató termében. a kiállítást a magyar fegyveres erők képviselői, a partizánok és veteránok jelenlétében stefan nowakowski alezredes, a lengyel katonai fotóiroda vezetője nyitotta meg. /mti/

--

bb 43. kepler-émlékinnepegszombathelyen

vid/fm-ju hgy

1971. október 12.

a tudományos ismeretterjesztő társulat vas megyei szervezete kedden kepler-émlékinnepegszombathelyen. az ünnepségen dr. tóth györgy, a vas megyei csillagvizsgáló intézet vezetője méltatta a négyszáz éve született kiváló csillagász és matematikus életét, munkásságt. /mti/

--

14.05/ju

Tó1430

- 33 -

bb 44. két ember halálát okozta a gyorshajítás

vid/fm-ju hgy

1971. október 12.

súlyos közúti baleset történt kedden reggel a 24. számú országúton, kerecsend és eger között. ujjvári györgy 24 éves villanyszerelő, tófalui lakos motorkerékpárjával egy jobbra ívelő, be nem látható kanyarban 90-100 kilométeres sebességgel haladt. póttutasként szállította hejzman józsef 19 éves tófalui lakost. a motorkerékpár vezetője a nagy sebesség következtében az éles kanyarban átlépte a felezővonalat és egy vele szemben szabályosan haladó műhelykocsi elejének ütközött. ujjvári györgy és hejzman józsef a helyszínen meghalt. a vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség a motorkerékpáros gyorshajítása miatt következett be. a műhelykocsi vezetője - észlelve a száguldó motorost - lelassította ugyan járművét, de a tragédiát már nem tudta megakadályozni. /mti/

--

bb 45. százezer forint jutalom a tatabányai ujitóknak

vid/kz/ny hgy

1971. október 12.

a tatabányai szénbányáknál értékelték az ujitómozgalom eredményeit. a szénbányák igazgatósága és szakszervezeti bizottsága még az év elején ujitási versenyt hirdetett, s most az első fél év eredményeit vették számba. csaknem 400 ujitást valósítottak meg, s azok gazdasági haszna meghaladja a 126 millió forintot. az ujitások díjazására a fél év alatt 4.3 millió forintot fizettek ki. az ujitómozgalom fellendülését jól szolgálta a vállalati feladatterv, amelyből 2000 darabot küldtek ki az üzemekhez. ezekben részletesen tudatták a szénmedence ujitóival, hogy milyen feladatok megoldását várják tőlük. nagy gondot fordítottak az ujitások bürokratikusmentes, gyors intézésére is. üzemi körzeteiket jelölték ki, ahol a helyszínen és önállóan intézik az ujitások ügyét. az elbíráló döntésekkel az ujitók általában elégedettek, bizonyítja ezt a panaszok minimális száma is. a fél év alatt például mindössze két panaszbejelentés történt, pedig a bizottságok csaknem 600 ujitást bíráltak felül.

az első fél évi kitűnő eredményeket a szénbányák igazgatósága most külön honorálta. megjutalmazták az ujitókat, az ujitási előadókat és azokat az üzemvezetőket, akik rendszeresen segítik az ujitókat. összesen százezer forint jutalmat osztottak szét. /mti/

--

-34-

14.10/ny /10/440

bb 46. fehér lajos felszólalása az ipari szövetkezetek 6. kongresszusán

t ol/tm/ny ie hgy

1971. október 12.

az ipari szövetkezetek 6. kongresszusa kedden, a tanácskozás második napján a beszámoló és a határozati javaslatok feletti vitával folytatta munkáját. a nap nagy jelentőségű eseménye volt fehér lajosnak, az mkszmp politikai bizottsága tagjának, a minisztertanács elnökhelyettesének felszólalása. előljáróban a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a forradalmi munkás-paraszt kormány nevében köszöntötte a kongresszus résztvevőit és általuk az ipari szövetkezetek több mint 300.000 főt számláló táborát.

a kongresszus jelentőségét méltatva hangsúlyozta, hogy az 1.100 ipari szövetkezet fél évtizedes munkájáról számot adó tanácskozás az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése, ezen belül a korszerű szövetkezetpolitikai elvek és gyakorlat kialakulása nyomán bekövetkezett megújulás és fellendülés nagy eredményeit értékelheti az ország közvéleménye előtt.

- a szövetkezetek, köztük az ipari szövetkezetek is fontos szerepet töltenek be a szocialista társadalomban és a népgazdaságban - hangsúlyozta fehér lajos. - pártunk 9. és 10. kongresszusa, és ezt követően az országgyűlés legutóbbi ülésén elfogadott egységes szövetkezeti törvény határozottan és világosan állást foglalt abban, hogy szocialista államunk hosszútávon számol a szövetkezeti mozgalommal, s támaszkodik reá. pártunk és kormányunk a szövetkezeti tulajdont az állami tulajdonnal azonos jellegű szocialista tulajdonnak, következképp az állami vállalatokat és a szövetkezeteket egymás közötti kapcsolataikban egyenjogúnak ismeri el. a szövetkezetek tevékenységét a szocialista tervgazdálkodás elválaszthatatlan, szerves részének tartja. a szövetkezetek önállóan gazdálkodnak, s demokratikus működésükkel, önkormányzati kereteik között a tagok egyéni érdekeit, valamint a szövetkezeti csoport - /vállalati/ érdeket kellőképpen összhangba hozzák az osztársadalom érdekeivel. mindezekből kiindulva a szocialista állam ma és a jövőben is politikailag, gazdaságilag is hathatósan támogatja a szövetkezeti gazdálkodást.

fehér lajos elmondotta, hogy a központi bizottság és a kormány pozitívan értékeli a szövetkezeteknek a beszámolási időszakban elért eredményeit, szerepük az ország gazdasági életében, mindenekelött a lakosság ellátása terén számottevően nőtt.

/folyt köv/

-35-

14.40/ny

10/1520

bb 46. / fehér Lajos.....1.folyt/ny

- az ipari szövetkezetek zöme kis- és középüzem, éppen ezért túlnyomó többségük nagyfokú mozgékonyagra képes: jól alkalmazkodik a gazdaságirányítási reform adta lehetőségekhez, általában gyorsan, rugalmasan képes reagálni a változó szükségletekre. az állami ipari nagyüzemekben gazdaságosan elő nem állítható, kisebb szériájú, a lakosság igényeit kielégítő cikkek, továbbá a speciális egyedi termékek a szövetkezetekben gyárthatók gazdaságosan. évről évre nagyobb részt vállalnak a belföldi el látásban, az átlagosnál jobban nőtt belkereskedelmi értékesítésük, az igényekhez gyorsan igazodnak: múlt évi ipari termelésük csaknem egyötödét új cikkek képezték. nagy jelentőségű az építőipari szövetkezetek tevékenysége is, az állami építőipar mellett fontos és nélkülözhetetlen kiegészítő szerepet töltenek be, elsősorban a kisebb méretű, decentralizált építési feladatok és a lakosság igényeinek kielégítése terén. a szövetkezetek kivesszik részüket a lakásépítésből: ismereteink szerint az elmúlt tervidőszakban felépült új lakások 12 százalékát szövetkezetek építették. az utóbbi három évben azonban - mint azt a választmány írásos jelentése is megemlíti - a lakásépítés üteme, a lakosság részére végzett építési-szerelési-fenntartási munkák aránya sajnálatos módon csökkent.

- helyesen állapítja meg a választmány beszámolója -mondotta a minisztertanács elnökhelyettese - hogy az ipari szövetkezetek egyik alapvető feladata a lakosság részére végzett javító-szolgáltató tevékenység. üdvözlünk kell azt a tényt, hogy ma már 12.000 szolgáltató egység, köztük 240 szolgáltatóház, továbbá 2000 gébines-rendszerű egység működik az országban. mégsem hagyhatjuk szó nélkül, hogy a ktsz-ek szolgáltató tevékenysége öt év alatt mindössze 11 százalékkal nőtt, az ipari termelés 77 százalékos növekedése mellett. a nagyobb nyereséget nyújtó ártermelés ugyanis háttérbe szorítja a szolgáltatás megfelelő fejlődését. igaz ugyan, hogy az érdekeltség ebbe az irányba ösztönzi a szövetkezeteket, az is igaz, hogy a szolgáltatás - az említett ok és az igen alacsony műszaki felszereltség miatt is - a legnehezebben fejleszthető tevékenységek közé tartozik. mégis: többet kell tennünk, hogy a szolgáltatások - a társadalmunk mai, holnapi igényeinek megfelelően - gyorsabb ütemben fellendüljenek.

/folyt köv/
14.45/ná

-36-

↓ közös erővel az eddiginél

bb 46. / fehér Lajos 2.folyt/ny

- örvendetes, - mondotta fehér Lajos - hogy az ipari szövetkezeteknél mind a bevételekhez, mind az eszközökhöz viszonyított nyereség évről-évre nő. ebben legnagyobb szerepe a termelés növelésének van. kedvezőnek ítéltető, hogy az áremeléseknek a nyereségtöbbletben sokkalta kisebb a szerepük. a szövetkezetek túlnyomó többsége becsületes munkával alapozza meg a jövedelmek növelését. esetenként azonban egyes szövetkezetek vezetői és dolgozói semmiképpem sem indokolható áremeléssel, társadalmilag megengedhetetlen módon érik el magasabb jövedelmüket. a területi és szakmai szövetségek, de maguk a szövetkezetek is lépjenek fel határozottan és ítélik el a „ minden áron, „ való nyereségszerzésnek a szocialista közérkölcstört sértő módszereit.

szóltott fehér Lajos a szövetkezeteknek a ipartelepítésben elért eredményeiről: 60 új vidéki telephelyen csaknem 20.000 dolgozónak teremtettek munkaalkalmat, elsősorban az iparilag kevésbé fejlett megyékben. hangsúlyozta, hogy a szövetkezetek, mint kis- és középüzemeknek ma is még hosszabb ideig egyik elsődleges feladatuk a helyi, környékbeli foglalkoztatási gondok közmegelegedésre szolgáló megoldása. megállapítva, hogy az ipari szövetkezetek fejlődése eddig alapjában véve extenzív irányú volt, hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a szövetkezetek az intenzív fejlesztésre törekedjenek, termelésük bővítését elsősorban a műszaki színvonal növelésével és mérsékelt létszámemeléssel oldják meg.

↑ nek:

- az intenzív fejlesztés azt is jelenti, - mondotta - hogy a túl nagy szövetkezetek létrehozása helyett - a kis- és középüzemi méret megtartása, továbbá a piachoz való gyors, rugalmas alkalmazkodási készség megőrzése mellett - egyes erőket meghaladó nagyobb feladatok megoldására az ipari szövetkezeteknél is szorgalmazni kellene a kooperációk, termelési társulások létrehozását, egyszerűbb társulás, vagy közös vállalat formájában.

- az ipari szövetkezetek tehetséges vezetői, szakemberei, jól képzett, hozzáértő munkás kollektívái eddig is becsülettel szolgálták pártunk és kormányunk gazdaságpolitikai célkitűzéseit - mondotta fehér Lajos. - azt kérjük önöktől, hogy az elkövetkezendő években, mindenekelőtt a IV. ötéves terv feladatainak megvalósításában hasonlóképpen cselekedjenek. pártunk 10. kongresszusának határozatában külön is szóltott a szövetkezeti ipar dolgozóhoz. arra hívta fel figyelmüket: fokozzák részvételüket a lakosság egyre szélesebb választékot követelő igényeinek kielégítésében, a hiánycikkek számának csökkentésében, az állami vállalatok termelésének kiegészítésében, továbbá, hogy állítsák munkájuk középpontjába a szolgáltatóipari tevékenységet.

/folyt köv/

-37-

14.55/ny

↑ nek

bb 46. / fehér lajos... 3. folyt./-ju

- a kormány és a lakosság elvárja, hogy az ipari szövetkezetek a iv. ötéves terv időszakában az eddiginél jóval nagyobb figyelmet fordítsanak az árutermelés és a szolgáltatás helyes egyensúlyának megteremtésére: magyarán, a lakossági szolgáltatás erőteljesebb, gyorsabb fejlesztésére. ennek érdekében szövetkezeteink használják ki jobban és bátrabban az 1969. évi kormányhatározat által a szolgáltatások fejlesztésére biztosított több irányú kedvezményt / így az amortizáció 100 százalékat fordíthatják fejlesztési alapokra, a fejlesztési nyereség után nem fizetnek adót stb. / de úgy gondolom - mondotta fehér lajos - hogy az eddigiknél jóval nagyobb mértékben kellene a saját erőforrásokat is erre fordítani. ezzel kapcsolatban teljes meggyőződéssel támogatjuk a kongresszus határozati javaslatának azt a felhívását, hogy a szövetkezetek fejlesztési alapjaik felhasználásával erőteljesebben ösztönözzék a szolgáltató tevékenységet.

hasonlóképpen kellene felhasználni az új rendszerű kölcsönös támogatási alapba összegyűlt pénzeszegek egy részét is.

- hangsúlyozni szeretném - folytatta - a hogy az ipari szövetkezetek, a tanácsi vállalatok, egyes nagyipari vállalatok szolgáltatói tevékenységének erőteljesebb fejlesztése mellett szocialista állmunk továbbra is megfelelő figyelmet szentel a magánkisiparnak és támogatja azt. a magánkisiparosok, mint ismeretes, ma is a lakossági ipari javító-szolgáltatás felét végzik /sőt ez év első felében 53.7 százalékát/. ha ez megszűnne, bizony nem lenne jó. a szövetkezetek és a tanácsi vállalatok ma még nem tudják a magánkisipart helyettesíteni, ellenben kívánatos és szükséges, hogy a szövetkezeti ipar - ott is, ahol erre még nem képes - legyen versenytársa a szolgáltatási igények minél jobb, gyors és figyelmes kielégítésében.

foglalkozott fehér lajos az ágazati irányítás kérdéseivel, hangsúlyozta az ágazati minisztériumok és az országos szövetkezeti szövetség közötti együttműködés fontosságát, majd a választott szervek, a szövetkezeti tisztségviselők munkájáról szólt.

/ folyt. köv. /

15.05/ju / 1130

au
bb 46. / fehér lajos... 4. folyt./-ju

- a több tizezernyi, választott funkciót betöltő szövetkezeti tagnak, a tisztségviselőknek, a szövetkezeti aktivistáknak nagy érdemük, hogy a viták során őszinte meggyőződéssel és fradhatatlan meggyőző, felvilágosító munkájukkal a korszerű szövetkezetpolitikai elvnek megfelelően megújították az alapszabályokat, - megújították magát a szövetkezeti mozgalmat. az a kérésünk hozzájuk, - mondotta - hogy a tagsággal karöltve, annak segítségével erősítsék tovább szövetkezetük vállalati önállóságát, demokratikus működését, önkormányzatát. sok esetben ugyanis a demokratizmus megformális: a választott vezetők nem mindig támaszkodnak kellőképpen az őket megválasztó szövetkezeti tagokra. hassanak oda, hogy ez mielőbb megszűnjön és jusson kifejezésre abban, hogy a jogszabály-keretek között minden lényeges kérdésben a szövetkezet tulajdonosai, a tagok döntsenek. a szövetkezeti demokrácia fejlesztését kapcsolják össze a személyi felelősség növelésével, a kollektív irányítás szélesítésével, a tagság jogainak és kötelezettségeinek kellő érvényesítésével, a szövetkezetben belüli fegyelem erősítésével.

a minisztertanács elnökhelyettese befejezésül a következőket mondotta:

- az ipari szövetkezetek tagjai és választott vezetőségei, az országos szövetség, valamint a területi és szakmai szövetségek testületei eddigi jó munkájuk alapján bírják a párt és a kormány bizalmát. szívből kívánom, hogy erre a bizalomra támaszkodva még nagyobb sikerek érjenek el a jövőben programjaik, a negyedik ötéves tervben kitűzött céljaik valóra váltásában a szocialista országépítés munkájában.

/ folyt. köv. /

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai 5. sz. beljavításunk első részét, amelyben sinor professzor munkakörét javítottuk, kérjük tárgyalannak tekinteni: a helyes szöveg tehát a következő:

... sinor dénes professzort, az usa-beli indiana university unal-altáji tanszéki csoportjának vezető tanárát...
/mti

--

15.15/ju / 1130

bb 48. konferencia a lakóház-karbantartás és felújítás meg-
gyorsításáról

t sl/gg ie bh hgy

1971. október 12.

bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, az építőipari tudományos egyesület elnöke nyitotta meg kedden a technika házában a lakóépületek karbantartásának és felújításának kérdésével foglalkozó kétnapos konferenciát. a tanácskozáson az evm és a fővárosi tanács közreműködésével mintegy 300 hazai és tiz országból negyven külföldi szakember mérte fel a karbantartás és felújítás legújabb módszereit, eredményeit, megvitatja a gondokat, a feladatokat.

bondor józsef utalt arra, hogy a lakások felújítása és megfelelő karbantartása - sok más európai országhoz hasonlóan - egyelőre nálunk is a megoldatlan feladatok közé tartozik. miközben nagy erőket koncentráltunk új lakások építésére, viszonylag keveset tettünk a meglévő lakóházak megóvásáért, pedig gyakran ez a nehezebb, bonyolultabb feladat. örvendetes módon az utóbbi időben több hatékony intézkedés történt az elmaradás pótlására, nagyobb anyagi források is rendelkezésre állnak ahhoz, hogy már a következő öt évben lényegesen gyorsuljon a lakások felújítása. ehhez segítséget nyújthat a mostani konferencia is, amelyen 21 szakmai előadás számos új módszert, berendezést, kisgépet ajánl a fontos munkához.

kelemen lajos, a fővárosi tanács általános elnökhelyettese is arról szólt, hogy nagy erőfeszítéseket kíván budapest leromlott lakóépületeinek rendbehozása. mint mondotta, az elmaradás főleg abból adódik, hogy a házak felújításában - a háború előtti és alatti, továbbá a háborút követő időszakban - egy teljes ciklus kimaradt, ugyanakkor a háború óriási károkat okozott a lakóépületekben. miközben az ismert módon növekszik budapesten is a lakásépítés, sok régi házat le kell bontani. 1971 és 1975 között évente 500, immár lakhatatlan lakást szanálnak. meglehetősen kedvezőtlen a lakások összetétele, bár az utóbbi időben néhány területen javulás tapasztalható. az elmúlt tiz évben hatvanról 50 százalékra csökkent budapesten az egyszobás lakások aránya. a házak kor szerinti megoszlása azonban még most sem kielégítő. a főváros lakóépületeinek 13 százaléka a századforduló előtt, továbbá 72 százaléka pedig 1900 és 1944 között épült, s 15 százalékát hoztuk létre a felszabadulás óta. sok a rosszul felszerelt lakás; fürdőszobával a lakásoknak csak 42 százaléka rendelkezik. a külső kerületek nagy részében, sőt a belső városrészek mellékutcaiban is sok az elhanyagolt épület. a budapesti ingatlankezelő vállalatok, amelyeknek 34.600 lakóépületről, kereken 400 000 bérlakásról kell gondoskodniuk, nehezen tudják megoldani feladataikat. most minden eddiginél nagyobbak a lehetőségek a lakásfelújítási és karbantartási munka javítására, a teljes sikerhez azonban hosszabb idő s nagy erőfeszítés szükséges.

/folyt. köv./

15.30 bh

- 40 -

NA 1532

bb48. -/konferencia .... 1. folyt. / bh

az országos problémákat szilágyi lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes elemezte. elmondta, hogy az 1970. évi felmérés szerint az országban 3,2 millió lakás van, ebből 800 000 állami és 2,4 millió személyi tulajdonban. a lakóházfelújítások és korszerűsítések üteme egészen a legutóbbi időig nem tartott lépést a szükségletekkel. a lakásoknak csaknem felét 25-30 éve nem újították fel, csak részlegesen javították ki a hibákat. ez az oka annak, hogy az állami bérlakások lakóitól évenként több mint egymillió panasz érkezik. az állami bérlakásoknak körülbelül 44 százaléka új vagy felújított, ezekkel kevés a baj, 47 százaléka azonban felújításra szorul, 9 százalékát pedig le kellene bontani, a szanálás azonban - éppen a lakáshiány miatt - gyakran elhúzódik. a negyedik ötéves tervidőszakban első ízben válik lehetővé, hogy megállítsuk a felújítási hátralek további növekedését. így is még további tiz esztendőre lesz szükség ahhoz, hogy a felújításban tapasztalhatelmaradásokat pótoljunk.

ezután a személyi tulajdonban lévő 2,4 millió lakás helyzetével foglalkozott, mindenekelőtt azzal a kétszázezerrel, amelyeket a tulajdonosok bérbe adtak. ezek karbantartásával és felújításával van ugyanis a legtöbb probléma, mert az anyagi áldozatokban sem a bérlők, sem a tulajdonosok nem érdekeltek kellőképpen. a miniszterhelyettes kifejtette: a jövőben hosszulejáratu hitellel és egyéb módon is ösztönözni kívánják a személyi tulajdonban levő házak bérlőit, hogy a házat megvásárolják. ha arra a tulajdonosnak nincs szüksége. más esetekben anyagilag segítik a tulajdonosokat, hogy költözzenek be az eddig bérbeadott lakásokba. jelentős kölcsönöket folyósítanak a családi házak teljes felújításához. az otp 1970-ben több mint ötezer esetben nyújtott helyreállítási, tatarozási kölcsönt. a jogszabályok azt is lehetővé teszik, hogy az építési hatóságok személyi tulajdonban levő lakóház kényszer-tatarozását rendeljék el, ha erről a tulajdonos felszólítás ellenére sem gondoskodik. ezzel a lehetőséggel azonban a hatóságok csak vonakodva élnek.

végül a miniszterhelyettes arról szólt, hogy a negyedik ötéves terv időszakában 28 milliárd forint értékű lakóházfenntartási munkát kell elvégeznie az építőiparnak, ez tizmilliárd forinttal több, mint az előző öt évben. igen fontos, hogy a vállalatok gyorsítsák meg a javítási, karbantartási munkák gépesítését. az evm az épületfenntartási munkák javítására kiemelt kutatási-fejlesztési célprogramot hagyott jóvá, amelynek végrehajtásáról külön bizottság gondoskodik. intézkedtek, hogy a bérlők bejelentései alapján minél gyorsabban javítsák ki a lakások hibáit. fokozatosan be kell vezetni az új és a teljesen felújított lakóépületek tervszerű megelőző karbantartásának rendszerét, településenként hosszabb távra programot kell kidolgozni a lakások felújítására, korszerűsítésére, az elavult épületek lebontására.

/folyt. köv./

15.40 bh

- 41 -

NA 1532

bb 48. /konferencia .... 2. folyt./ bh

ezután szathmáry lászló, az évm főosztályvezetője a karbantartás és felújítás műszaki fejlesztési problémáit ismertette.

a plenáris ülés után szekciókban folytatódott a tanácskozás.

a konferencia alkalmából kiállítást is rendeztek, amelyen az építőipari szövetkezetek és az ingatlankezelő vállalatok a felújításoknál hasznos technikai újításokat mutatják be./mti/

--

bb 49. japán szövetkezeti delegáció budapesten

ol/pá szb ie 1971. október 12.

nakabayashi sadao-nak, a japán fogyasztási szövetkezetek központi szövetsége elnökének vezetésével kedden japán szövetkezeti küldöttség érkezett budapestre. a delegáció dr. molnár frigyest, a szövetség elnökének meghívására - a szövetkezetek nemzetközi szövetsége központi bizottságának ülését követően - bukarestből jött hazánkba, hogy megismerkedjék a magyar szövetkezetek legújabb eredményeivel. a fogyasztási szövetkezetek időszerű kérdéseiről a vendégeket dr. molnár frigyest, a szövetség székházában tájékoztatta. /mti/

--

bb 50. fiatal festők, fotóművészek, repülőmodellezők kiállítása gyulán

vid-fm szbhgy 1971. október 12.

a viii. kisz-kongresszus előkészületeként kedden gyulán összeült a kisz-fiatalok városi „parlamentje”, hogy számot adjanak az elmúlt évi tevékenységükről, megvitassák további feladataikat. ebből az alkalmából kiállítás nyílt gyulán, az mszmp városi bizottságának székházában, ahol fiatal festők, grafikusok, fotó-szakköri tagok, repülőmodellezők mutatják be munkáikat. /mti/

--

-42-

NA 1511

bb 51. veteránok és fiatalok találkozója

vid-fm szb hgy 1971. október 12.

a kpvd sz vas megyei bizottsága az őszi kulturális napok keretében szombathelyen megrendezte a veteránok és a fiatalok találkozóját. a veteránok - köztük többen olyanok, akik már 1945. előtt is dolgoztak a szakszervezeti mozgalomban - beszámoltak egykori harcaikról, élményeikről, majd a fiatalok beszéltek munkájukról, céljaikról. /mti/

--

bb 52. felelősségre vonják az állami fegyelem megsértőit - a szanált termelőszövetkezetekről tárgyalt a békés megyei tanács vb

vid-kz/mné szb hgy 1971. október 12.

az elmúlt évben veszteséggel zárt termelőszövetkezeteknek nyújtott gyors anyagi segítség és a talpraállításuk érdekében tett egyéb intézkedések általában hasznosak voltak. egyes kollektív gazdaságok pénzügyi helyzete azonban még jelenleg sem kielégítő - állapították meg a békés megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden békéscsabán megtartott kibővített ülésén. 1970-ben a megyében - zömében a súlyos belvízkárosok miatt - 51 termelőszövetkezet gazdálkodott veszteséggel, a közelebbi vizsgálat alapján közülük 31 esett szanálási eljárás alá. a megyei tanács vb - óvadék címén - mintegy 180 millió forintot helyezett letétbe arra a célra, hogy a belvízkárosult szövetkezetek folyamatosan fedezhessék a gazdálkodás üzemeltetését. a szanálási eljárás alá vont közös gazdaságok 97 millió forint állami dotációt és 85 millió forint hitelt kaptak. a dotáció és a hitel felhasználásának feltételeit a megyei tanács végrehajtó bizottsága részletesen megszabta. a közgyűlésnek, tehát az érintett szövetkezetek egész tagságának, e feltételeket tudomásul kellett vennie.

az utóbbi hónapokban a tanácsi szervek megvizsgálták a szanált termelőszövetkezetek gazdálkodását és pénzügyi helyzetét. a vizsgálat tapasztalatai szerint nagy általánosságban eleget tettek a dotáció és hitel folyósításaként megszabott feltételeknek, helyenként azonban megsértették az ezzel összefüggő állami fegyelmet: nem számoltatták be az ellenőrző bizottságot, nem módosították az alapszabályt, sőt egyes helyeken nem fizették vissza a szanálási eljárás során feltárt jogtalan prémiumokat sem.

/folyt.köv./

NA 1600

-43-

bb 52. /felelősségre... 1. folyt./-szb

a vizsgálat tapasztalatainak összegezéseként rámutattak, hogy a múlt évben veszteséges termelőszövetkezetek közül az idén 12-15-ben, a tavaly még eredményesen gazdálkodók közül pedig 2-5-ben mutatkoznak komolyabb pénzügyi nehézségek. ennek okát az ülésen a gazdálkodás területén kimutatható hibákban, az állami fegyelem megsértésében és a kapott támogatás nem megfelelő felhasználásában határozták meg. a vb ezzel összefüggésben határozatot hozott arra, hogy felelősségre kell vonni az állami fegyelem megsértőit. utasította a pénzügyi, valamint a mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályt, hogy a termelőszövetkezeti területi szövetségekkel együttműködésben két hónapon belül ismét vizsgálják felől a múlt évben szanalási eljárásnak alávetett termelőszövetkezeteket. pénzügyi helyzetük megítélésében a vb határozata szerint szigorúan egyéni elbírálást kell alkalmazni, az objektív nehézségeken kívül a szubjektív okokat is fel kell tárni. /mti/

--

bb 54. gruz miniszter budapestén

fk szb ie

1971. október 12.

budapestre érkezett jurij haratasvili, a gruz szszk építésügyi minisztere. bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter kedden délután hivatalában fogadta a gruz vendéget. /mti/

--

bb 55. francia iparvédelmi napok budapestén

t bé/pá szb ie

1971. október 12.

francia iparjogvédelmi napokat rendezett a budapesti francia műszaki és tudományos tájékoztatási központban a magyar iparjogvédelmi egyesület és a nemzetközi iparjogvédelmi egyesület /aippi/ magyar csoportja. a kétnapos tanácskozássorozatban ismertetik az új francia iparjogvédelmi törvény tapasztalatait és újdonságait is. részletesen elemzik a sikerrel alkalmazott termékszabadalmaztatást, valamint a rövid időtartamu, úgynevezett hasznossági szabadalmak jelentőségét. az iparjogvédelmi gyakorlat kölcsönös ismertetése a két ország műszaki együttműködésének egyik alapvető feltétele. /mti/

--

-44-

NA 1600

bb 53. kitűnő minőségű lesz az idei bor - a borgazdasági vállalatok sajtótájékoztatója

t fj/pá szb ie

1971. október 12.

dömötör józsef, a borgazdasági vállalatok trösztjének vezérigazgatója kedden a szüreti munkákról tájékoztatta az újságírókat. az előzetes országos becslések szerint 4,6 millió hektoliteres borterméssel számoltak, a legújabb felmérések azonban már azt mutatják, hogy ennél valamivel kevesebbet adnak a szőlőskertek, és így a termés nagyjából a tavalyinak megfelelően alakul; 4,3 millió hektoliternyi bort várnak a termelők. ez nem túlságosan kiemelkedő eredmény; örvendetes azonban, hogy egészen kitűnő minőségű italokat érlelhetnek majd a pincékben, mert a cukorfok igen magas és a rothadási folyamatok sem okoztak gondot a termelőknek.

az idei és a jövővi borkínálat elsősorban azoknak kedvez, akik a jó minőségű italokat kedvelik; ezekből lesz bőven, és a választék is megfelelően alakul majd, - ezt ígérik az állami pincégazdaságok. az olcsóbb, kommersz borokból azonban a számítások szerint nem tudják majd kielégíteni a szüikségletet. ezért a vállalatok úgy határoztak, hogy az olcsó borok 1971-1972. évi exportjának 20 százalékát „visszatartják”, helyébe sa külföldi megrendelőknak jó minőségű italokat kínálnak fel, és ezzel megpróbálják egyensúlyba hozni a kereslettel a kínálatot. az állami borászatok minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy növeljék az olcsóbb italok választékát, kétségtelen azonban, hogy ez nemcsak rajtuk múlik, hiszen a hazai borfogyasztásnak idén több mint 40 százalékát a termelők - a szabadpiaci értékesítés lehetőségét kihasználva - már önállóan hozzák forgalomba.

a borgazdasági vállalatok eddig 400 nagyjuzemmel kötöttek hosszulejáratu együttműködési szerződést. az ilyen megállapodások mindkét fél számára előnyösek; idén például 3-ról 6 százalékra emelték a hosszulejáratu szerződésekre biztosított felárat és ezzel érdekeltté tették a termelőket az állami borászatokkal való hosszutávu együttműködésben.

a vezérigazgató elmondotta azt is, hogy az elmúlt két évben sok fejtörést okozott a borgazdasági és a belkereskedelmi szakembereknek, hogyan lehetne növelni az olcsóbb borok mennyiségét és arányát. a jelenlegi helyzetet azonban egycsapásra nem lehet megváltoztatni. arra van szüikség, hogy legalább 20 ezer holdon olyan telepítéseket hajtsanak végre, amelyek a kommersz borokhoz szüikséges szőlőt adják. a borgazdasági vállalatok ennek érdekében megfelelő anyagi áldozatokat is vállalnának. jó kezdetnek tartják, hogy már megalakult az első olyan hazai társulás, amelyet a tsz-ek és a kecskeméti állami borászat hozott létre, nemcsak a szőlők művelésére és közös forgalmazásra, hanem a telepítésekre is. /mti/

--

15.05/szb

-45-

NA 1600

bb. 58. nemzetközi tejipari tudományos tanácskozás a technika házában

t/jf/rj ie hgy

1971. október 12.

az európai szocialista országok tejipari kutató intézeteinek tudományos tanácskozását rendezték meg kedden a technika házában. a konferencián bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország, az ndk, a szovjetunió és hazánk tejipari szakemberei cserélték ki szakmai tapasztalataikat.

dr. Lénárt Lajos mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes megnyitó előadásában elmondotta: a külföldi és a hazai tapasztalatok és prognózisok egyaránt arról tanuskodnak, hogy egyre nő a nagy biológiai értékű és fehérjékben gazdagabb táplálékok iránti kereslet. a tej, a tejtermékek és a tojás az élelmezésben minél nagyobb szerepet kap. becslések szerint tíz év alatt a hazai gazdaságok másfélszeresére fokozzák a tejtermelést és 1.7-szer több sajtot adnak a fogyasztóknak. a belkereskedelem 1980-ban várhatóan ötször annyit tartósított tejterméket rendel majd az ipartól, mint az idén. a tervek valóra váltásához azonban lényegesen bővíteni kell az ipar feldolgozó kapacitását. a tejipari üzemek megkétszerezik teljesítményüket, elsősorban úgy, hogy korszerű gépekkel és automatizálással fokozzák a termelékenységüket.

a tejtermelés növeléséhez megfelelő „háttérrel” adnak a nagyüzemi gazdaságok, amelyek az elmúlt évhez képest a iv. ötéves terv utolsó évében 10 százalékkal nagyobb tehénállományt tartanak majd. a miniszterhelyettes rámutatott: a tejtermelés fokozásáért sokat tehetnek a tejipari kutatók is. az üzemi szakemberek új feldolgozási módszereket kérnek tőlük, és a tartósítási eljárásokat szintén korszerűsíteniük kell.

ebben a munkában széleskörű nemzetközi együttműködést alakítanak ki a szocialista országok kutató intézetei. egyebek között egyetemes szakmai elképzeléseiket és néhány automatizálási és gépesítési feladatot közösen oldanak meg.

a konferencián ezután külföldi és hazai szakemberek tartottak előadásokat. /mti/

--

16.05 rj

- 46 -

NA 1610

bb. 56. magyar-szovjet irodalmi tárgyalások

i/ff/rj zs hgy

1971. október 12.

kezdődnek szerdán moszkvában, ahova kedden négy tagú küldöttség utazott budapestről darvas józsefnek, a magyar írók szövetsége elnökének vezetésével. négy napos programja van a magyar és a szovjet írószövetség közötti együttműködést koordináló vegyesbizottság ülésének, amelyen küldöttségünk tagjaként részt vesz marczali lászló, a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgató-ságának vezetője, dr. timár istván, a szerzői jogvédő hivatal igazgatója s tóth gyula, a művelődésügyi minisztérium irodalmi osztályának vezetője. magyar művek szovjetunióbeli, illetve szovjet szerzők munkáinak magyarországi kiadásáról, a kölcsönös műfordításokról lesz szó a vegyesbizottság munkaértekezletén. /mti/

--

bb. 59. október 15- november 30: nagyszabású rádióterjesztési akció bács-kiskunban - a magyar rádió a megye vendége

vid/fm/rj hgy

1971. október 12.

a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottsága másfél hónapig tartó, nagyszabású rádióterjesztési akciót indított az alföldi megyében. az akció célját és szükségességét madarasz lászló megyei tanácselnök-helyettes kedden kecskeméten sajtótájékoztatón ismertette.

a tömegkommunikációs eszközök elterjedtsége a kulturális színvonal egyik fokmérője, - mondotta- és bács-kiskunban ez a mérce alacsony szintet mutat. hazánkban minden száz lakos közül átlag 25-en, ebben a megyében pedig csak 21-en rádióelőfizetők. összességében még a megye városaiban nyilvántartott rádiókészülékek száma sem éri el az országos átlagot. különösen kevés rádióelőfizető van a kecskeméti, a kiskörösi és a kiskunhalasi járásban, vagyis a legnagyobb tanyavilágú vidékeken.

az október 15-től november 30-ig tartó akció során szeretnék elérni, hogy egyetlen lakásból se hiányozzék a tájékoztatás, a nevelés és a kulturált szórakoztatás e fontos, hatékony, népszerű eszköze. a megyei akcióhoz messzemenő segítséget nyújt az mrt, a videoton gyár, az öfp, a posta és valamennyi illetékes kereskedelmi szerv. az új rádiótulajdonosoknak hat hónapig elengedik az előfizetési díjat, egy hónapig pedig ingyen kézbesítik nekik a rádió és televízió ujságot. az 5000 forintnál drágább rádiókészülékeket 18, az ennél olcsóbbakat pedig 12 havon részletre árusítják, figyelemre méltó kedvezmény az is, hogy az eddig vásárolt és be nem jelentett készülékeket most minden jogkövetkezmény nélkül bejelenthetik a postán.

/folyt.köv./

16.10 rj

47-

NA 1610

bb. 59. / október 15... 1. folyt./rj

az akció érdekessége, hogy a következő másfél hónapban a magyar rádió szinte állandó vendége lesz bács-kiskunak. tizenöt műsort sugároznak majd a megyéből, további négyet pedig a megyének ajándékként. kecskeméten kiállításon mutatják be a forgalomban lévő és megvásárolható valamennyi hazai és külföldi rádiókészüléket. /mti/

--

bb. 57. mi épült és mi épül komárom megyében? - építészeti kiállítás tatabányán

vid/rj fm

1971. október 12.

a komárom megyei műszaki hónap keretében építészeti kiállítást nyitott kedden tatabányán a megyei beruházási vállalat. képeken, grafikonokon, makettekben mutatják be, mit kapott a megye az előző öt éves tervben és mi épül ebben a tervszakaszban. 1965. és 1970. között tanácsi, vállalati és magánerekből 11.300 lakást építettek a megyében, és egyetlen olyan város sincs, hol ne alakult volna ki egy, vagy több új lakónegyed, - amiből érdekes csokrot mutat be a kiállítás. külön sorozatban szerepelnek a nagyobb új létesítmények - többek között a tatal megyei művelődési központ, az esztergomi fürdő és a volán szálló. a negyedik öt éves tervben több mint 16.000 lakást szándékoznak felépíteni a megyében. az új lakónegyedek makettjei mellett érdekes az is, amelyik a megyeszékhely, tatabánya újvárosi lakónegyedének főterét ábrázolja. az itt már felépült megyei és városi pártbizottsági, megyei és városi tanácsi székházak, a bankok házának épülete, az állami áruház mellé kerül majd az új irodaház, a város első szállodája, a központi posta épület és a művelődési ház is. a kiállítás bemutatja az új technológiákat és építési anyagokat, valamint azokat a műszereket is, amelyek a beruházási vállalatok dolgozóinak nyújtanak segítséget a műszaki ellenőrzéshez. /mti/

--

bb. 60. a munka érdemrend arany fokozatával

k/tf/rj zs hgy

1971. október 12.

tüntette ki az elnöki tanács baróti dezsőt, a petőfi irodalmi múzeum tudományos osztályvezetőjét 60. születésnapja alkalmából. /mti/

--

16.15 rj

- 48 -

NA 1630

bb 61. emelkedett az üzemi balesetek száma - országos munkavédelmi tanácskozás síófokon

vid-kz szb hgy

1971. október 12.

kétnapos országos munkavédelmi tanácskozás kezdődött a szot munkavédelmi osztálya rendezésében a síófoki bányász-üdülőben. mint az első nap előadói elmondották, a hosszú ideig érvényesülő csökkenő tendenciával ellentétben az idén az előző év hasonló időszakához képest, emelkedett a balesetek száma. az iparban például a halálos balesetek száma 9.5 százalékkal, a csonkulásos balesetek száma pedig 3.5 százalékkal magasabb. nagy mértékben romlott a helyzet a bányászat, a kohászat, a vegyipar, a textilipar, a műszeripar, a textilruházati-ipar, a szállítás-hírközlés és a híradástechnikai ipar területén. az okokat elemezve elsődlegesen arra mutattak rá, hogy a vállalatok nagy többségénél lazult a munkafegyelem és ennek részeként a munkavédelmi szabályok megtartásával kapcsolatos fegyelem is. fegyelemlazulás következtében nagyon gyakori a technológiai előírások megszegése és a védőfelszerelések mellőzése. példaként említették az egyesült gyógyszer és vegyszeti gyárat, ahol öt dolgozó vesztette életét, mert - a munkavédelmi előírások tiltó rendelkezése ellenére - tűz- és robbanás-veszélyes üzemben engedélyezték a hegesztést. a figyelmeztető számok - hangoztatták a tanácskozáson - parancsolóan előírják, hogy a kormány határozatára támaszkodva a tanácsok a minisztériumok, mint felügyeleti jogkört gyakorló szervek, munkavédelmi vonatkozásban eleget tegyenek kötelezettségeiknek. határozott fellépésre, következetességre van szükség, hogy a baleseteket megelőzzék. a szakszervezetekre is komoly feladat hárul e téren: be kell számoltatniuk a vállalatok, üzemek vezetőit a helyzet megváltoztatására tett intézkedésekről és megfelelő segítséget kell nyújtaniuk a munkavédelmi rend kialakításához. /mti/

--

bb 47. csaknem nyolcszorosára nőtt hazánkban a vegyipar termelése - tizenöt éves a kgst vegyipari állandó bizottsága

t bé/fk szb 1e

1971. október 12.

tizenöt évvel ezelőtt, 1956. október 13-án alakult meg a kgst vegyipari állandó bizottsága, a tagállamok vegyipari fejlesztésének gyorsítására. a jubileum alkalmából az mti munkatársának kérdésére gör nagy sándor nehézipari miniszterhelyettes foglalta össze az elmúlt tizenöt esztendő eredményeit, tapasztalatait.

/folyt.köv./

16.30/szb

-49-

NA 1630

bb 47. /csaknem... 1. folyt./-szb

- a vegyipari fejlesztés üteme az elmúlt másfél évtizedben a kgst-államokban gyorsabb volt, mint a kapitalista országokban. ezen időszakban a szocialista országokban ötszörösére növekedett a vegyipar termelése. hazánk felülmulta ezt az átlagot is, csaknem nyolcszorosára emelte a vegyipari produktumok mennyiségét. ebben jelentős része volt a vegyipari állandó bizottság tevékenységének: új módszereik elterjesztésével, a népgazdasági tervek összehangolásával, a termékszakosítás és a munkamegosztás kialakításával gyorsították a fejlődést.

- a fejlesztésben első helyen szerepelt a mezőgazdaság kemizálása, a korszerű nagyüzemi termelés vegyipari alapjainak megteremtése. ehhez elsősorban a nyersanyagbázist kellett bővíteni. közös beruházással a kgst-országok létrehozták a kingiszeppi nyersfoszfát bányát és dúsítóüzemet. ezzel az új létesítménnyel fokozatosan csökkenthetik a költséges afrikai import mennyiségét.

- ugyyszólván valamennyi kgst-országban problémát okoz, hogy a növényvédőszeripar egyrésze nyugati alapanyagok vásárlására épül. az import csökkentésére és az integráció kialakítására a vegyipari állandó bizottság létrehozta a interhim nevű szervezetet, hallei központtal. a jövőben ez a szervezet koordinálja a növényvédőszer-gyártást.

- a vegyipari állandó bizottság javaslatai alapján számos gazdaságtalan termék - köztük festékek - gyártását be lehetett szüntetni hazánkban; most a tagországokból biztosíthatjuk az ellátást. a szakosítási javaslat alapján vált lehetővé a magyar gyógyszeripari óriási ütemű fejlesztése. a munkamegosztás mintegy 200 gyógyszeripari termék gyártására vonatkozik, ezek előállítására a tagállamok kétoldalu megállapodást kötnek. a jól szervezett együttműködés következménye, hogy a szakosodás megvalósításával a kgst-országokban 86 gyógyszeripari termék tökéletes importja megszűnt, 72 terméké pedig csökkent.

- a vegyipari állandó bizottság kezdeményezésére jött létre az elmúlt évben megkötött szovjet-magyar olefinegyezmény. ennek az együttműködésnek köszönhető, hogy hazánkban létrejöhet egy ilyen nagykapacitású, világszínvonalon termelő üzem. a leninvárosi benzínpirolízis üzemből évente 250 ezer tonna etilén és 80 ezer tonna propilén kerül ki, ezzel megteremthetjük a hazai műanyaggyártás, illetve a későbbiekben a szintetikus kaucsukgyártás bázisát és a szerves alapanyaggyártás egyik feltételét.

/folyt.köv./

16.35/szb

-50-

NA 16⁴⁰

bb 47. /csaknem... 2. folyt./-szb

befejezésül hangsúlyozta a miniszterhelyettes, hogy az állandó bizottság tevékenysége előre mutat, hiszen koordináló szerepet töltött be a vegyipari távlati fejlesztési tervek készítésében, s javaslatokat tett a megvalósításhoz szükséges műszaki-tudományos együttműködésre, és a nemzetközi szocialista munkamegosztás megvalósításának konkrét formáira is. /mti/

--

bb 62. tanácskozás a vasipar üzemegészségügyi helyzetéről

t sl/mm szb ie

1971. október 12.

a vasipari üzemek főorvosai kedden az iparág üzemegészségügyi helyzetéről tárgyaltak a szakszervezet székházában.

dr. ottlik andrás, a szakszervezet ellenőrző főorvosa elmondta, hogy a hagyományos szakmai betegségek egyrésze, például a szilikózis és az ólombetetség, erősen visszavonulóban van, ott azonban ahol még fellelhető, erőteljesen küzdeni kell ellene. nem kevésbé fontos a „modern”, szakmai betegségek elleni védekezés sem. az utóbbi időben a műanyag elterjedésével újfajta allergiás megbetegedések léptek fel, s meglehetősen erősen terjed a neurózis is. az üzemi orvosok ezentúl hatékonyabban közreműködnek abban, hogy az ártalmas műanyaggal dolgozók megfelelő védőeszközöket kapjanak, illetve azokat alkalmazzák is. elhatározták azt is, hogy üzemi szakorvosok munkaközössége kézikönyvet dolgoz ki a neurózis megelőzésére.

több üzemi orvos sürgette, hogy a vállalatoknál jobban tartsák tiszteletben a törvényes rendelkezéseket, és fokozottan gondoskodjanak a dolgozók testi épségéről, egészségéről. dr. ottlik andrás elmondta, hogy rövidesen megjelenik a kohó- és gépipari miniszter és a vasas szakszervezet együttes utasítása, amelynek alapján valamennyi vállalatnál ki kell dolgozni az 1972. évi munkavédelmi és egészségügyi tervet. /mti/

--

16.40/szb

-51-

NA 16⁴⁰

bb. 63. újabb 21 vasipari üzem csatlakozott a dolgozz hibátlanul! munkarendszerhez

t/sl/rj ie la

1971. október 12.

32 vállalat vezető gazdasági és szakszervezeti munkatársai vettek részt azon a kedden kezdődött konferencián, az egyesült villamosgépgyár művelődési házában, ahol az ugynevezett „dolgozz hibátlanul”, munkarendszer eredményeiről és elterjesztésének módszereiről tárgyaltak. az itt képviselt 32 vállalat közül 11 már hosszabb ideje alkalmazza a munkarendszert, amelynek lényege, hogy fokról-fokra felszámolják a selejt, az idővesztések okait, és megteremtik a hibátlan munka feltételeit. további 21 vállalat a közelmúltban jelentette be a vasas szakszervezetnek, illetve a kohó- és gépipari minisztériumának, hogy az új munkarendszert be akarja vezetni: ezeknek az üzemeknek a képviselőivel ismertették meg tapasztalataikat a kezdeményezők.

a beszámolók szerint a „dh”, munkarendszer teljes kibontakozása hosszabb időt, 2-3 évet is igénybe vesz, de már eddig is szinte mindenütt nagy sikereket hozott. a villamosüzem és műanyaggyárban például, ahol a munkarendszert három évvel ezelőtt elsőként vezették be, tavaly kilenc és félmillió forinttal volt kisebb a selejtből és általában a munka rossz minőségéből származó veszteség, mint az idnulás évében. hasonló sikerekről számoltak be a medicor művek és más vállalatok képviselői is.

a tanácskozáson részt vett méhes lajos, a vasas szakszervezet főtitkára és kiss ernő kohó és gépipari miniszterhelyettes is.

a konferenciát szerdán folytatják. /mti/

--

bb. 64. mosomat- az éttermek, üzemi konyhák mosogatógépe

t/jf/rj ie la

1971. október 12.

előbb-utóbb feleslegessé válik a vendéglátóipar egyik hagyományos munkája a kézi tányérmosogatás, törölgetés, - legalábbis erre lehet következtetni abból a bemutatóból, amelyet az élelmiszeripari gépgyár és szerelő vállalat szakemberei tartottak kedden a royal szállóban.

/folyt.köv./

17.03 rj

- 52 -

MA 1715

bb. 64. mosomat- ... 1. folyt./rj

a gyár szakemberei bemutatták a z ujságíróknak a mosomat elnevezésű, nagyteljesítményű mosogatógépet, amellyel óránként körülbelül 3 ezer tányért és edényt lehet megtisztítani. a szerkezet teljesen automatikusan működik, és önműködően adagolja a mososzereket is. amikor végzett a munkával, hang- és fényjelzést ad. az élgép szakemberei azt javasolták, hogy a berendezést elsősorban a nagyforgalmu üzemi konyhákban és éttermekben szereljék fel. a mosomat azonban jó szolgálatot tesz majd a belkereskedelmi üzlethálózatban is: meg lehet tisztítani vele az önkiszolgáló boltok műanyagkosarait. /mti/

--

bb. 65. tizennyolc magyar és külföldi cég fagazdasági gépei gemencen

vid/kz/rj la

1971. október 12.

kedden a gemencei állami erdő - és vadgazdaságban megkezdődött az erdőgazdálkodásban és az elsődleges fafeldolgozásban alkalmazható gépek és berendezések két napig tartó nagyszabásu bemutatója. a 18 hazai és külföldi - bolgár, csehszlovák, finn, kanadai, lengyel, olasz, osztrák és svéd- cég gyártmányait felsorakoztató bemutató t megtekintette dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter is.

a bemutató megrendezése összefüggésben van azzal, hogy a fűrészipar, a farostlemez- és a forgácslap gyártás, a bányászat és az építőipar igényeinek kielégítése, továbbá a lakosság tüzifa ellátása mind nagyobb feladatok elé állítja a fagazdasági üzemeket. a növekvő feladatok részben a közismert munkaerőhiány miatt, csakis magasfoku gépesítéssel oldhatók meg. a nemzetközi bemutató ennek a sikerét akarja előmozdítani. a kiállítás iránt nemcsak a hazai szakemberek érdeklődnek, sok csehszlovák, lengyel és jugoszláv fagazdasági szakember is tanulmányozza. /mti/

--

17.10 rj

- 53 -

MA 1720

bb. 66. nemzetközi parazitológiai ankét szekszárdon

vid/fm/rj la

1971. október 12.

kedden szekszárdon nemzetközi parazitológiai ankétot rendezett a magyar parazitológusok társasága, a tolna megyei állategészségügyi állomás, az állatorvosok társasága és a tit megyei szervezete.

az ankéton- amelynek elnöki tisztét dr. Lőrincz Ferenc, a magyar parazitológusok társaságának elnöke látta el - olasz és csehszlovák vendégek is résztvettek. a tanácskozás napirendjén az emberek és állatok egészségét egyaránt veszélyeztető élősdű kórokozók, a hólyagférgesség, a trichinellosis és a galandférgesség ellenküzdelem szerepelt. dr. e. biocca olasz professzor, dr. nemeséri László, a parazitológiai társaság titkára, és dr. Bánki György orvos tartott előadást, dr. n.p. Lukasenko szovjet professzor tanulmányát pedig dr. Kobulej Tibor, az állatorvostudományi egyetem professzora olvasta fel. az előadásokat vita követte. /mti/

--

bb. 68. nagy részvétellel temették el Tar István munkácsy-dijas szobrászművészt

t/fe/rj zs la

1971. október 12.

kedden a farkasréti temetőben gyászolók száza kísérték utolsó útjára Tar István munkácsy-dijas szobrászművészt. a virágokkal borított ravatalnál az elhunyt pályatársai álltak díszőrséget. jelen voltak a gyászszertartáson közéletünk képviselői, a művészvilág kiválóságai.

a magyar népköztársaság művészeti alapja, a művészeti szakszervezetek szövetsége és a magyar képzőművészek szövetsége nevében Somogyi József méltatta Tar István művészi pályafutását és a közönség iránti odaadását, közéleti munkásságát. az Iparművészeti Főiskola tanári kara, dolgozói és hallgatói nevében Ujvári Béla búcsuzott az elhunytól. a sírnál a művészeti alap képzőművészeti szakosztálya nevében Raszler Károly vett utolsó búcsút a vezetőség nevében. /mti/

--

17.15 rj

- 54 -

NA 1720

bb 67. feltörte a személygépkocsit

i bé/gk szb la

1971. október 12.

kedd hajnalban budapesten a VII. kerület Majakovszkij utca 93. számú ház előtt egy lezártan parkoló személygépkocsit feltört András József 20 éves szobafestő, VII., Izabella utca 29. szám alatti lakos. a rendőrfőnök tetten érte és elfogta. a VII. kerületi rendőrkapitányság eljárást indított a büntetett elkövető fiatalember ellen. /mti/

--

bb 69. közlekedési baleset

i bs/gk szb la

1971. október 12.

a XI. kerület Budafoki út és a Bertalan Lajos utca kereszteződésénél dr. Visontai József 36 éves mérnök, budapesti lakos személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy motorkerékpárral. a baleset következtében Juhász Gyula 19 éves gépkocsivezető, budapesti lakos, a motorkerékpár vezetője súlyosan, utasa könnyebben megsérült. dr. Visontai József ellen eljárás indult. /mti/

--

bb 70. magyar laboratóriumi műszerek 500 perui középiskolának - a Metrimpex sajtótájékoztatója

t sl/pá szb ie

1971. október 12.

Herkner Ottó, a Metrimpex külkereskedelmi vállalat vezetőigazgatója kedden tájékoztatta az újságírókat a perui oktatásiügyi minisztériummal a közelmúltban aláírt nagyszabású üzleti szerződésről. megállapodtak abban, hogy a Metrimpex 1972-73-ban 13 millió dollár értékű műszert, szemléltető laboratóriumi felszerelést szállít a perui középiskoláknak. ilymódon körülbelül 500 iskolában használhatják fel majd az oktatáshoz a magyar gyártmányú biológiai, kémiai, fizikai laboratóriumi berendezéseket, a szakmunkásképző iskolákban magyar hegesztőgépeket és miniatűr gépkocsiszervizeket.

/folyt.köv./

NA 1745

-55-

bb 70. /magyar... 1. folyt./-szb

a perui megállapodást elsősorban az tette lehetővé, hogy már korábban hasonló iskolai műszereket szállítottak braziliába, ahol a magyar ipar termékeiről a legnagyobb megelégedéssel nyilatkoztak. nem kismértékben járult hozzá az üzletkötéshez a dr. timár mátyás miniszterelnökhelyettes vezette magyar kormánydelegáció latin-amerikai útja, az ottani sikeres tárgyalások, amelyek jó alapot teremtettek a magánjogi szerződések létrehozásához is.

a 13 millió dolláros áruszállítást a metrimpex fő vállalkozóként bonyolítja le, amj azt jelenti, hogy még további 9 külkereskedelmi vállalat is részt vesz az exportban, különféle műszereket szállítva a komplett laboratóriumi berendezésekhez. ilymódon olyan magyar gyártmányu termékeket is exportálhatunk, amelyeknek kivételére külön-külön egyébként nem kerülhetne sor.

a 13 millió dolláros üzletkötést valószínűleg még további megállapodások követik, mert a perui oktatásiügyi minisztérium illetékes képviselői kilátásba helyezték, hogy esetleg a felsőoktatási intézmények részére is magyarországon szerzik be a jövőben a laboratóriumi berendezéseket. tárgyalások vannak folyamatban más dél-amerikai, emenkivül néhány afrikai és ázsiai országgal is hasonló műszerek szállításáról. /mti/

--

bb 71. a kyotoi unesco társaság

tr szb zs

1971. október 12.

jószolgálati küldöttsége - európai körutja során - átutazott budapestén. a japán vendégek találkoztak a magyar unesco bizottság tagjaival. /mti/

--

-56-

17.45/szb

NA 17.10

bb 46. /fehér lajos... 5. folyt./-szb

dr. molnár frigyos, az oszt és a szövosz elnöke az országos szövetkezeti tanács, valamint a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsa nevében üdvözölte a kongresszus résztvevőit.

szólt a magyar szövetkezeti mozgalom növekvő nemzetközi tekintélyéről, sokasodó kapcsolatairól, s ezzel kapcsolatban bejelentette: a szövetkezetek nemzetközi szövetsége központi bizottságának legutóbbi ülésén a szocialista országok szövetkezeti szövetségeinek közös erőfeszítése nyomán az sznsz felvette tagjai sorába az ndk szövetkezeti szövetségét is. dr. molnár frigyos bejelentését nagy taps követte.

a továbbiakban az oszt elnöke méltatta a szövetkezeti törvény jelentőségét, a szövetkezeti ágazatok közötti tapasztalatcsere és együttműködés fontosságát az egységes szövetkezetpolitika végrehajtásában. beszélt az oszt felhívása nyomán országszerre megalakult szövetkezeti kooperációs bizottságokról, amelyekről a különféle szövetkezetek sokrétű társadalmi, gazdasági együttműködése időszerű kérdéseinek megoldását, a területfejlesztési célok megvalósításának segítségét várják. megemlítette a szövetkezeti kooperációk eredményeit: így például az együttműködés következtében jelentősen megnőtt a szövetkezeti kereskedelem választéka, s az elmúlt néhány év alatt felépült több mint félszáz szövetkezeti áruháza berendezése, gépi felszerelése, karbantartása számos helyen az ipari szövetkezetek magas színvonalu közreműködésével valósult meg. dr. molnár frigyos most újabb közös erőfeszítésekre hívta fel a testvérmozgalmat a szolgáltatások területén is, különös tekintettel a lakásszövetkezetek karbantartó tevékenységére és a szövetkezeti ügyvitel gépesítésére.

a termelőszövetkezetek országos tanácsának üdvözlését tolmácsolta szabó istván, a tot elnöke. szólt a két termelő-típusu szövetkezeti ágazat rokonvonalairól, a közös gondokról, köztük a mezőgazdasági tsz-ek ipari és szolgáltató tevékenységének fejlesztési lehetőségeiről is. örömmel állapította meg, egyre inkább érvényesül az a helyes szemlélet, hogy a szövetkezetek foglalkozzanak mindazzal, amiben a tagok vállalják a személyes közreműködést, az anyagi kockázatot, és amit eredményesen véghez is tudnak vinni. az utóbbi időben kis számban bár, de létrejöttek mezőgazdasági-, ipari, illetve ipari-mezőgazdasági típusu szövetkezetek, amelyek egyesítik a két ágazat jellegzetességeit. szabó istván a közös gondok, feladatok megvitatása érdekében hasznosnak ítélte a szövetkezetek közös társadalmi fórumainak területenkénti, megyénkenti kialakítását.

/folyt.köv./

NA 18.10

-57-

bb 46. /Fehér Lajos... 6. folyt./-szb

Keserü Jánosné könnyűipari miniszter elismeréssel szólott a könnyűipari szövetkezetek munkájáról, hangsúlyozta a ruhacipő-, fehérneműgyártó szövetkezetek nagyarányú részvételének fontosságát a belkereskedelmi választék növelésében. felhívta a figyelmet a szövetkezeti termékek jóhírének, minőségének védelmére, s végezetül azt a kívánságát fejezte ki, hogy legyen a szövetkezeti ipar „veszélyes”, versenytársa az állami iparnak, a dolgozók igényeinek kielégítésében, mert ennek az egész közösség hasznát látja.

a felszólalók közül sokan foglalkoztak az új gazdasági mechanizmus adta lehetőségek hatékonyabb felhasználásának szükségességével, a vezetési módszerekben bekövetkezett előnyös változásokkal. többen elmondták, hogy jelentősen fejlődött a szövetkezetpolitikai és mozgalmi munka, napjainkban jobban törődnek a tagság gondjaival, mint régebben, fejlődött az egészségügyi és szociális ellátás, megélnékült a munkaverseny-mozgalom.

a felszólalók többsége az eredmények mellett beszélt a gondokról is. a szolgáltató szövetkezetek képviselői szinte valamennyien szóvá tették a helyiségbérlet-rendelet következtében megnövekedett kiadásokat. többen kérték a gazdasági szabályozók további finomítását, mert azok a gyakorlatban egyes esetekben nem a kívánt irányba hatottak, illetve ahol szükséges volt, ott nem hatottak eléggé. az építők az építési anyagok árának a tervezéstől a kivitelezésig beálló változásait, továbbá a többszintes házak kivitelezéséhez szükséges műszaki felszerelés elégtelenségét sérelmezték. a háztartási gépeket, tartós fogyasztási cikkeket javító szövetkezetekben is több jólképzett szakember kellene, a szervizhálózat bővítésére lenne szükség, s mindehhez sokféle korszerű gépi berendezésre. ez utóbbi felszólalás nyomán a műszer- és gépipari szövetkezetek küldötte is szót kért, s bejelentette: a műszer-kiszöv szövetkezetei előállítják a szükséges munkaeszközöket.

a kongresszus szerdán folytatja munkáját. /mti/

--

18.37/szb

-58-

NA 1845

kbb 72. elutazott hazánkból a bolgár pártmunkás-küldöttség

mm szb zs

1971. október 12.

elutazott hazánkból a bolgár kommunista párt központi bizottságának pártmunkás-küldöttsége, amely hrisztofor ivanovnak, a kb osztályvezetőhelyettesének vezetésével az mszmp kb meghívására tartózkodott hazánkban. a küldöttséget nagy tibor, az mszmp kb párt- és tömetszervezetek osztályának helyettes vezetője bucsuztatta. jelen volt: sztrasimir iliev, a budapesti bolgár nagykövetség ideiglenes ügyvivője. /mti/

--

bb 73. bronzkori és árpádkori leletek kiállítása vésztőn

vid-fm szb la

1971. október 12.

vésztőn kiállítás nyílt azokból a bronzkori és árpádkori régészeti leletekből, amelyeket a nyáron a község határában levő mágori-halmon végzett ásatás során tártak fel. a kiállításon többek között bronzkori edények, szerszámok, ékszerek, négyezer éves égett buzaszemek, halsütő tálak, lábastartó tűzkutyák láthatók. /mti/

--

bb 74. összeütközött két autóbusz szolnok megyében

gg sbzb la

1971. október 12.

kedden reggel örményes község külterületén alattyáni sándor 26 éves gépkocsiveető fegyverneki lakos a 7-es számú volán autóbusszával, amely az örményesi április 4. gépgyár dolgozót szállította, összeütközött ugyancsak a 7-es számú volán menetrend szerinti autóbusszával, amelyet tónai ferenc 24 éves gépkocsiveető fegyverneki lakos vezetett.

a baleset következtében tónai súlyos, nem életveszélyes, míg alattyáni és utasai közül 12 fő könnyű sérülést szenvedett. a sérülteket kórházba szállították, ahonnan orvosi ellátásuk után négy személy kivételével valamennyiüket elbocsátották. az anyagi kár a két autóbuszban körülbelül 300 000 forint. a baleset oka, hogy alattyáni és tónai a sűrű ködben nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel, figyelmetlenül vezették járműüket. őrizetbevétel nélkül eljárás indult ellenük. /mti/

--

19.00/szb

-59-

NA 1910

bb 75. időjárásjelentés

gg szb la

1971. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti kedden, október 12-én este 19 órakor:

növekvő felhőzet

várható időjárás szerda estig: időnként megnövekvő felhőzet, eső nélkül. napközben megélénkülő déli, délnyugati szél. reggel néhány helyen köd.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 17-22 fok között. /mti/

--

bb. 76. a norvég szakszervezeti küldöttség látogatása győr megyében

la/rj la

1971. október 12.

a norvég szakszervezeti szövetség tor asprengen elnök vezetésével Magyarországon tartózkodó küldöttsége kedden Győrbe látogatott, ahol találkozott és megbeszélést folytatott a szakszervezetek megyei tanácsának vezetőivel és munkatársaival. a vendégek a nap folyamán látogatást tettek a Győri Vagon- és Gépgyárban, ahol a vállalat szakszervezeti tanácsának és szakszervezeti bizottságának munkájával ismerkedtek. a küldöttség ezután Pannonhalma történelmi nevezetességeit tekintette meg. /mti/

--

bb. 77. Lengyel tanácsi küldöttség érkezett hazánkba

rj zs la

1971. október 12.

a minisztertanács tanácsi hivatala elnökének meghívására - Jan Jablonskinak, a Lengyel Népköztársaság minisztertanácsa nemzeti tanácsok vb irodája igazgatóhelyettesének vezetésével - kedden Lengyel tanulmányi küldöttség érkezett hazánkba. a delegáció magyarországi tartózkodása során a magyar tanácsi szervezet felépítését, tevékenységét tanulmányozza. a küldöttséget megérkezésekor dr. Varga József, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnökhelyettese és dr. Farkas Ottó, a hivatal titkárságának vezetője fogadta. jelen volt Bogumil Dabrowski, a Lengyel Népköztársaság Budapesti Nagykövetségének első titkára. /mti/

--

20.00 rj

- 60 -

NA 2005

bb. 78. kisiklott a 12-es villamos, sérülés nem volt

1/bé/rj

1971. október 13.

kedden délután 16 óra 25 perckor a XIII. kerületben az Él-munkás téren váltóhiba miatt kisiklott a 12-es jelzésű villamos utolsó pótkocsija. szerencsére sérülés nem volt, és a BKV zavarelhárító kocsija 13 perc alatt helyreállította a forgalmat. /mti/

--

bb 79. filmkocktél a kndk nagykövetségen

t fe/um l a

1971. október 12.

Li Dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete a koreai munkapárt megalakulásának 26. évfordulója alkalmából kedden filmkocktételt adott. az esten résztvevő politikai, társadalmi és kulturális életünk számos ismert személyisége. a megjelentek „ az almaszüret, „ című játékfilmet tekintették meg. /mti/

--

-61-

NA 2125

-v é g e -